เครื่องทดสอบรอยร้าวด้วยอนุภาคแม่เหล็กแบบเคลื่อนที่

พิชิต เพ็งสุวรรณ

057713
ว.538.362
พ.647
2547

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตภาคใต้
ครุศาสตร์วิศวกรรมอุตสาหการ
2547

บทคัดย่อ

เครื่องทดสอบรอยร้าวของเพลาด้วยอนุภาคแม่เหล็กแบบเคลื่อนที่ ที่สร้างขึ้นนี้สามารถทดสอบหารอยร้าวของเพลาบนผิววัสดุเฟอร์โรแมคเนติคตามแนวขวางได้ดีและตามแนวยาวได้ในระดับพอใช้งานได้ ข้อเด่นของเครื่องนี้คือสามารถเคลื่อนที่ไปใช้งานในบริเวณที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ได้ ทำให้แก้ปัญหางานที่อยู่บริเวณที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ได้ ผลประสิทธิภาพของเครื่องนั้นสามารถบ่งบอกข้อพกพร่องที่เกิดขึ้นในชิ้นงานได้อย่างน่าพอใจ แต่เพื่อความปลอดภัย ในงานที่มีความเสี่ยงสูงควรใช้เครื่องทดสอบชนิดอื่นด้วย เครื่องทดสอบนี้ทำได้โดยใช้หลักการของโย้คแม่เหล็กไฟฟ้าและขดลวดนำไฟฟ้า ส่วนที่เป็นโย้คแม่เหล็กไฟฟ้าจะใช้สร้างสนามแม่เหล็กในแนวยาวกับชิ้นงาน แหล่งกระแสไฟที่ใช้ได้จากแบตเตอร์รี่ ขนาด 12 V. 9 Ah. ชิ้นงานได้การทดสอบรอยร้าวทั้งวิธีแบบเปียกและแบบแห้ง

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	แม่เหล็กมีขั้วเหนือขั้วใต้	3
2.2	แม่เหล็กสามารถดูดและผลักแม่เหล็กอื่นได้	4
2.3	แสดงของรอยแตกของแม่เหล็กแล้วทำให้เกิดขั้วใหม่ขึ้น	4
2.4	แสดงของรอยแตกของแม่เหล็กแล้วทำให้เส้นแรงแม่เหล็กบิดเบี้ยว	4
2.5	แสดงแม่เหล็กตามแนวยาว	5
2.6	โค้งงอสนามแม่เหล็กเกือบเป็นวงกลมแล้วทำให้เกิดขั้วแม่เหล็กขึ้น	5
2.7	สนามแม่เหล็กวงกลม โดยรอบตัวนำ	5
2.8	ลักษณะของสนามแม่เหล็กเมื่อผ่านกระแสไฟฟ้าเข้าไป	6
2.9	แสดง Permanent Magnet yoke	7
2.10	แสดง Coil Shot	7
2.11	Cable Wrap	8
2.12	Yoke	8
2.13	แสดงขดลวดทำให้เกิดสนามแม่เหล็กในแนวยาว	9
2.14	กฎมือขวา	9
2.15	การไหลของสนามแม่เหล็กทำให้เกิดสนามแม่เหล็กรอบชิ้นงาน	10
2.16	การไหลของกระแสทำให้เกดสนามแม่เหล็กวงกลม	11
2.17	การไหลของกระแสทำให้เกดสนามแม่เหล็กทางอ้อมและวงกลม	11
2.18	การใช้หัวตัวนำ	11
2.19	อุปกรณ์	13
2.20	ผงเหล็กชนิดแห้ง	14
3.1	เครื่องทดสอบรอยร้าว	18
3.2	แบตเตอรี่เพื่อใช้เป็นแหล่งพลังงาน	19
3.3	ขดลวดที่เคลือบน้ำยาเพื่อให้ผิวเป็นฉนวน	20
3.4	ขดลวดภายหลังจากพันเรียบร้อยแล้ว	20
3.5	ขาตั้งชิ้นงานและขาตั้งขดลวด	21
4.1	การทดลองตามแนวยาว	23

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
4.2	แสดงเส้นแรงแม่เหล็กตามแนวขวาง	24
4.3	เส้นแรงแม่เหล็กทางด้านข้าง	24
4.4	แสดงเส้นแรงแม่เหล็กเมื่อใช้Coil 2 ชุด หันหน้าเข้าหากัน	25
4.5	แสดงเส้นแรงแม่เหล็กเมื่อใช้Coil 2 ชุด หันหน้า ทำมุม 45 องศาต่อกัน	25
4.6	รูปของเพลาข้อเหวี่ยงชิ้นงานที่ใช้ทดสอบ	27
4.7	รูปรอยร้าวของเพลา	28
4.8	รูปรอยร้าวของเพลา	28
4.9	รอยร้าวของเพลาในจุดต่าง ๆ	29
4.10	ชิ้นส่วนของปากกาจับชิ้นงาน	29
4.11	รอยร้าวของปากกาจับชิ้นงาน	30

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญรูป	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบรอยร้าวด้วยผงแม่เหล็ก	3
2.1 ลักษณะของสนามแม่เหล็ก	3
2.1.1 สนามแม่เหล็กตามแนวยาว	3
2.1.2 สนามแม่เหล็กวงกลม	5
2.2 การทำชิ้นงานให้เป็นแม่เหล็ก	6
2.2.1 แมกเนติคยอค	6
2.3 ขดลวดตัวนำ	8
2.4 กระแสไหลผ่านชิ้นงาน	10
2.5 การใช้หัวตัวนำ	11
2.6 ชนิดของกระแสไฟฟ้า	12
2.7 ผงเหล็ก	13
2.7.1 ผงเหล็กชนิดแห้ง	13
2.7.2 ผงเหล็กชนิดเปียก	14
2.8 ขั้นตอนการตรวจสอบด้วยผงเหล็ก	14
2.8.1 การเตรียมงานตรวจสอบ	14
2.8.2 การเลือกขบวนการตรวจสอบ	14
2.8.3 การทำชิ้นงานให้เป็นแม่เหล็ก	14

สารบัญ

	หน้า
2.8.4 การตรวจหาจุดบกพร่อง	15
2.8.5 การแปลความหมายของจุดบกพร่อง	15
2.8.6 การทำความสะอาดขั้นสุดท้าย	15
2.8.7 การคลายอำนาจแม่เหล็กตกค้าง	15
2.9 คุณสมบัติของเส้นแรงแม่เหล็ก	15
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	
3.1 การออกแบบรูปร่างกล่องชิ้นงาน	18
3.2 วงจรไฟฟ้า	21
บทที่ 4 การวิเคราะห์และการทดลอง	23
4.1 ทิศทางของสนามแม่เหล็ก	23
4.2 ขนาดของแรงที่เกิดขึ้นจากอำนาจแม่เหล็ก	27
4.3 การทดลองหาจุดบกพร่องของชิ้นงานเพลา	27
4.4 ขั้นตอนการใช้เครื่องตรวจสอบรอยร้าวด้วยอนุภาคแม่เหล็ก	30
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปผล	31
5.2 ข้อเสนอแนะ	31
5.2.1 การลบอำนาจแม่เหล็กตกค้างบนชิ้นงาน	32
5.2.2 การจัดซื้ออุปกรณ์มาตราฐานบางตัวราคาค่อนข้างสูง	32
5.2.3 การออกแบบควรใช้ชิ้นส่วนมาตราฐาน	32
5.2.4 ระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้น	32
5.2.5 เครื่องนี้เหมาะกับการใช้สำหรับการทดสอบเป็นการเบื้องต้น	32
5.2.6 การทดสอบควรกระทำในระยะเวลาที่ความเข้มของกระแสไฟฟ้าสูง	32

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

การตรวจสอบรอยร้าวของชิ้นงาน เป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับงานเชื่อม การพังของชิ้นส่วนวิศวกรรม หากมีการตรวจสอบพบจะได้แก้ไขก่อนใช้งานต่อไป ป้องกันการพัง และอุบัติเหตุต่าง ๆ ได้ การตรวจสอบรอยร้าวในชิ้นส่วนที่เป็นโลหะมีหลายวิธี แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 2 กลุ่ม คือ การตรวจสอบแบบทำลายและไม่ทำลายชิ้นงาน

การทดสอบแบบไม่ทำลาย คือ การทดสอบที่หลังจากการทดสอบแล้วชิ้นทดสอบไม่เกิดความเสียหายใดๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ตรวจสอบกับชิ้นงานจริง เพื่อตรวจสอบดูถึงคุณภาพของชิ้นงานและชิ้นงานที่ถูกตรวจสอบก็สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก

การทดสอบแบบไม่ทำลายมีอยู่หลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีก็มีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่

1. การตรวจด้วยอุลตร้าโซนิค (Ultrasonic Testing : UT)
2. การตรวจสอบด้วยสายตา (Visual Inspection)
3. การตรวจสอบด้วยสารแทรกซึม (Liquid Penetrate Testing : PT)
4. การตรวจสอบด้วยอนุภาคแม่เหล็ก (Magnetic Particle Testing : MT)
5. การตรวจสอบด้วยการถ่ายภาพรังสี (Radiographic Testing : RT)

การจะเลือกใช้วิธีการตรวจสอบใดนั้น ขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายและข้อตำหนิที่ต้องการตรวจสอบ รวมทั้งข้อจำกัดของแต่ละกรรมวิธีด้วย

การตรวจสอบรอยร้าวด้วยอนุภาคแม่เหล็ก เป็นวิธีการตรวจสอบวิธีหนึ่ง ที่นิยมใช้กันในวงการอุตสาหกรรม เพื่อหารอยตำหนิของชิ้นงานที่เป็นสารแม่เหล็กบริเวณผิวงาน แต่เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบที่อยู่กับที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ หรือเป็นสถานที่ต้องมีกระแสไฟฟ้า ดังนั้นจึงไม่สะดวกในการใช้งาน และเครื่องมือมีราคาแพง เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว คณะผู้สร้างจึงคิดที่จะทำเครื่องมือตัวนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนและใช้ในงานอุตสาหกรรมต่อไป การตรวจสอบรอยร้าวด้วยอนุภาคแม่เหล็กจะทดสอบจุดบกพร่องเช่นรอยร้าวแบบหยาบ ๆ การทำความสะอาดผิวหน้าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น กระแสไฟที่ใช้สามารถทำได้ทั้งกระแสตรงและกระแสสลับ โยกที่ใช้ทดสอบอาจจะเป็นแบบ 2 ขา หรือแบบขาเดียวก็ได้ การทำให้เป็นแม่เหล็ก (magnetization) โดยทั่วไปจะใช้ไฟ Ac ที่ 50 – 60 Hz เพื่อตรวจสอบผิวหน้า หากต้องการตรวจสอบที่ลึกลงไปควรใช้กระแสตรง ผงเหล็กที่ใช้ 75 % จะมีขนาด 120 mesh และอีก 15 % โดยน้ำหนักจะมีขนาด 325 mesh และปราศจากสนิม การใช้ผงเหล็กอาจทำได้หลายวิธีเช่น โรย พ่นสเปรย์ หรืออื่น ๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างเครื่องทดสอบรอยร้าวของเพลาด้วยอนุภาคแม่เหล็กแบบเคลื่อนที่
2. เพื่อแก้ปัญหาการนำเข้าเครื่องมือจากต่างประเทศ
3. เพื่อสะดวกในการใช้งานเนื่องจากเครื่องมีน้ำหนักเบาสามารถนำไปได้ทุกที่

1.3 ขอบเขตของโครงการ

โครงการนี้ สร้างเครื่องมือเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน และเพื่องานตรวจสอบเพลาเป็นการเบื้องต้น โดยเน้นที่ความสะดวกในการใช้งานน้ำหนักเบา เป็นหลัก

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้เครื่องทดสอบรอยร้าวของเพลาด้วยอนุภาคแม่เหล็กแบบเคลื่อนที่
2. ได้เครื่องมือที่สามารถนำไปใช้สอน น. ศ. การตรวจสอบแนวเชื่อมหรือเพลาได้
3. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องทดสอบรอยร้าวด้วยอนุภาคแม่เหล็กแบบอื่นต่อไป

บทที่ 2
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบรอยร้าวด้วยผงแม่เหล็ก
(Magnetic Particle Inspection)

การตรวจสอบรอยร้าว สามารถทำได้หลายวิธี การตรวจสอบรอยร้าวด้วยผงแม่เหล็ก (Magnetic Particle Inspection) เป็นการตรวจสอบหาจุดบกพร่อง ที่อยู่บนผิวหรือที่อยู่ใต้ผิวตื้น ๆ ของชิ้นงานที่เป็นสารแม่เหล็ก (Ferro – Magnetic) โดยทำชิ้นงานเป็นแม่เหล็กก่อน แล้วโรยผงเหล็กลงบนผิวงาน และผงเหล็กก็จะรวมกันบนผิวเหล็กที่มีจุดบกพร่อง เป็นดัชนีที่จะบอกว่าเกิดจุดบกพร่องเกิดขึ้น ซึ่งจะบอกได้ถึงขนาด รูปร่าง และขอบเขตของจุดพกพร่อง ข้อจำกัดของการทดสอบด้วยผงแม่เหล็กคือ ไม่สามารถทดสอบวัสดุที่ไม่เป็นสารแม่เหล็กได้ เช่น อลูมิเนียม เหล็กกล้าไร้สนิมบางชนิด แมกนีเซียม ทองแดง ตะกั่ว เป็นต้น จัดเป็นวิธีการตรวจสอบที่ทำได้ง่าย ราคาถูก แต่เป็นการตรวจสอบหยาบ ๆ ใช้ได้เฉพาะวัสดุที่เป็นสารแม่เหล็กเท่านั้น

2.1 ลักษณะของสนามแม่เหล็ก (Characteristics of Magnetic Field)

การตรวจสอบต้องทำให้ชิ้นงานเป็นแม่เหล็ก ซึ่งการตรวจสอบหาจุดบกพร่องที่ให้ได้ผลดีที่สุด นั้นตำแหน่งของจุดบกพร่องต้องตัดขวางกับเส้นแรงแม่เหล็กเป็นมุม 90 องศา ในทางปฏิบัตินั้นสามารถใช้ได้ถึง 45 องศา

2.1.1 สนามแม่เหล็กตามแนวยาว (Longitudinal) ได้แก่สนามแม่เหล็กแท่ง (Bar Magnet) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

2.1.1.1 แม่เหล็กจะมีขั้วเหนือ (N) และขั้วใต้ (S)

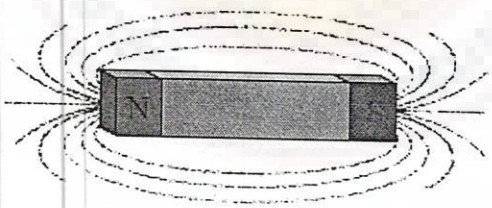

รูปที่ 2.1 แม่เหล็กมีขั้วเหนือขั้วใต้

2.1.1.2 สามารถดูดหรือผลักสารแม่เหล็กอื่นได้

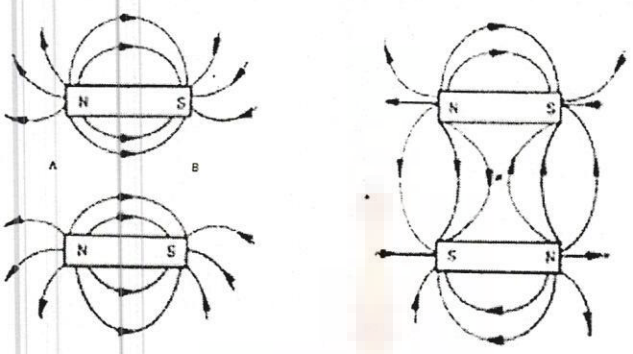

รูปที่ 2.2 สามารถดูดหรือผลักแม่เหล็กอื่นได้

2.1.1.3 เส้นแรงแม่เหล็กวิ่งตามแนวยาวระหว่างขั้วทั้ง 2

2.1.1.4 แม่เหล็กที่แตกร้าวนั้นจะทำให้เกิดขั้วใหม่เกิดขึ้น ทำให้สนามแม่เหล็กบิดเบี้ยว (Flux leak) และแสดงอำนาจออกมา เมื่อเอาผงเหล็กมาโรย ผงเหล็กจะเกาะติดบริเวณที่แม่เหล็กแสดงอำนาจออกมาทำให้ทราบว่าบริเวณนั้นมีจุดบกพร่องเกิดขึ้น

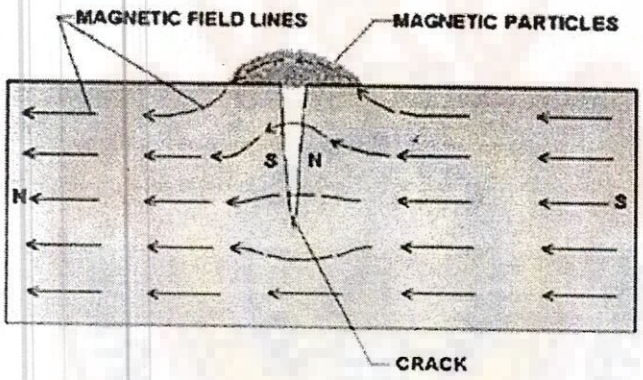

รูปที่ 2.3 แสดงรอยแตกของแม่เหล็กแล้วทำให้เกิดขั้วใหม่ที่รอยแตกนั้น

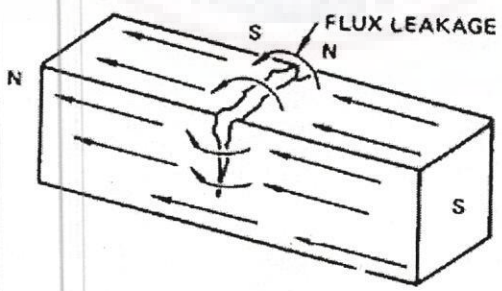

รูปที่ 2.4 แสดงรอยแตกของแม่เหล็กแล้วทำให้สนามแม่เหล็กบิดเบี้ยว (Flux leak)

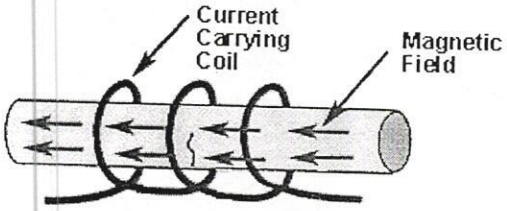

รูปที่ 2.5 แสดงการสร้างสนามแม่เหล็กตามแนวยาวในวัสดุที่เป็นสารแม่เหล็ก

2.1.2 สนามแม่เหล็กวงกลม (Circular)

เป็นสนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นจากการโค้งงอสนามแม่เหล็กเป็นวงกลม ถ้าปลายทั้งสองต่อกัน แม่เหล็กจะไม่แสดงอำนาจแม่เหล็กออกมา แต่ถ้าให้ระยะห่างกัน จะเกิดขั้วเหนือขั้วใต้เกิดขึ้น

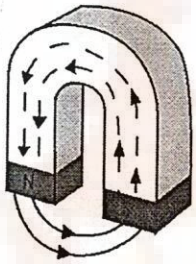

รูปที่ 2.6 โค้งงอสนามแม่เหล็กเกือบเป็นวงกลมทำให้เกิดขั้วแม่เหล็กขึ้น

แต่ขณะที่โค้งงอจนติดกันจะไม่มีสนามแม่เหล็กเกิดขึ้น แต่โมเลกุลภายในเรียงตัวกันอย่างเป็นระเบียบสนามแม่เหล็กแบบนี้จึงเรียกว่าแม่เหล็กวงกลม (Circular Field) แต่ถ้าแม่เหล็กวงกลมหรือแม่เหล็กวงแหวนเกิดช่องอากาศ (Air Gap) หรือรอยแตก จะเกิดขั้วเหนือขั้วใต้เกิดขึ้น และแสดงอำนาจแม่เหล็กออกมา ทำให้สามารถตรวจสอบสิ่งผิดปกตินั้นได้

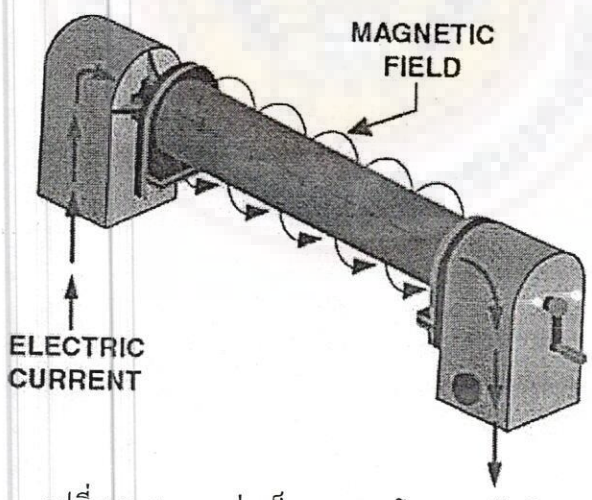

รูปที่ 2.7 สนามแม่เหล็กวงกลม โดยรอบตัวนำ

2.2 การทำชิ้นงานให้เป็นแม่เหล็ก (Magnetic field produced by a current-carrying coil)

การทำชิ้นงานให้เป็นแม่เหล็กสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้กระแสไฟฟ้าผ่านขดลวด (Magnetic field produced by a current-carrying coil) ดังรูป 2.8

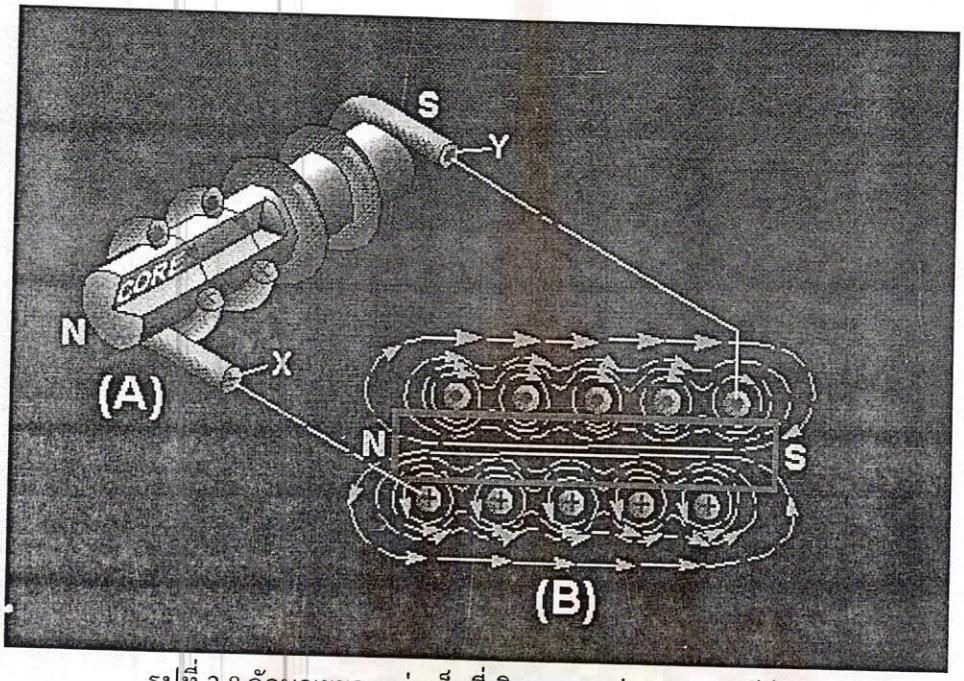

รูปที่ 2.8 ลักษณะของแม่เหล็กที่เกิดจากการผ่านกระแสเข้าไป

เมื่อปล่อยกระแสไฟฟ้าเข้าไปจะทำให้เกิดสนามแม่เหล็กเกิดขึ้น ความเข้มของสนามแม่เหล็กจะขึ้นอยู่กับ สิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- จำนวนรอบของขดลวดในแกน
- ปริมาณของกระแสไฟฟ้าในขดลวด
- อัตราส่วนความยาวต่อความกว้างของขดลวด
- ชนิดของวัสดุที่ใช้ทำแกน

ในการตรวจสอบรอยร้าว จะใช้แม่เหล็กถาวรและแม่เหล็กไฟฟ้าซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 แมกเนติกยอค (Magnetic Yoke)

Magnetic Yoke มีทั้งชนิดไฟฟ้า (Electromagnetic)และชนิดแม่เหล็กถาวร(Permanent) มีน้ำหนักเบาสามารถจับถือไปปฏิบัติงานได้สะดวก

2.2.1.1 Permanent magnet yoke เป็นเครื่องมือที่ไม่ต้องใช้กระแสไฟฟ้า ดังนั้นจึงสามารถนำไปใช้ในที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าได้ และยังเหมาะกับบริเวณที่มีสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายจากประกายไฟ หรือการระเบิดได้ ข้อจำกัดของเครื่องชนิดนี้คือ

ก. ไม่สามารถตรวจสอบงานที่มีขนาดใหญ่ได้ เนื่องจากอำนาจแม่เหล็กไม่มากพอ

ข. ความเข้มของสนามแม่เหล็กไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้

ค. ถ้าเครื่องมีความเข้มของสนามแม่เหล็กมากจะทำให้ปลดชิ้นงานยาก

ง. ผงแม่เหล็กอาจมารวมอยู่ที่แม่เหล็กทำให้ปิดบังจุดบกพร่องได้

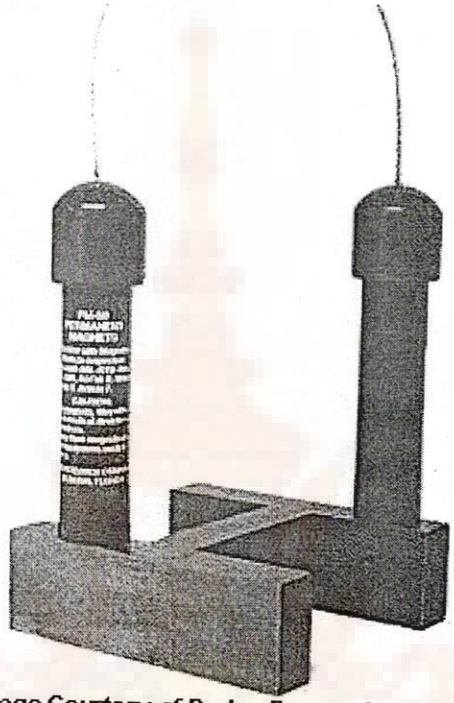

รูป 2.9 แสดง Permanent Magnet yoke

2.2.1.2 Electromagnetic เป็นเครื่องตรวจสอบชนิดแม่เหล็กไฟฟ้า มีหลายรูปแบบดังนี้

1. Coil Shot เป็นการเอาขดลวดไปพันเป็นวงกลม ซึ่งจะให้สนามแม่เหล็กจะเป็นแนวยาวใช้ในการทดสอบชิ้นงานที่เป็นเพลายาวขนาดประมาณ 6- 9 นิ้ว ดังรูป 2.10

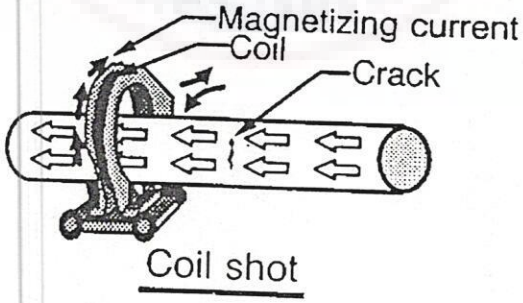

รูปที่ 2.10 แสดง Coil Shot

2. Cable Wrap เป็นการนำสายไฟฟ้าที่มีกระแสมาก พันรอบชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่ที่ไม่สามารถเข้าในCoil Shot ได้ โดยพันประมาณ 3-5 รอบ จะได้สนามแม่เหล็กตามแนวยาวเช่นเดียวกัน ดังรูป

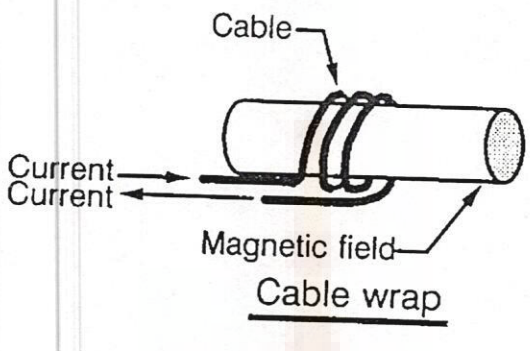

รูปที่ 2.11 Cable Wrap

3. Yoke เป็นเครื่องมือที่ใช้ขดลวดพันรอบแกนเหล็กรูปตัวยูส่วนขาของแม่เหล็กรูปตัวยู จะมีทั้งชนิดที่ปรับค่าไม่ได้และปรับค่าได้ เพื่อให้เหมาะสมกับรูปร่างชิ้นงาน

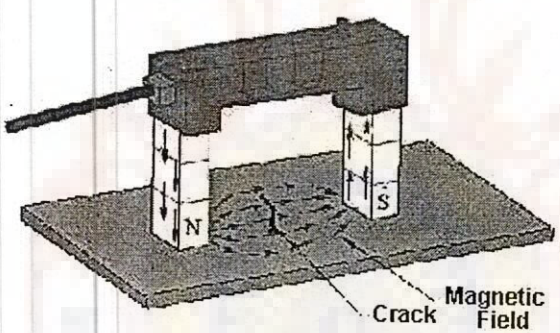

รูปที่ 2.12 Yoke

2.3 ขดลวดตัวนำ (Coil)

สนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นในขดลวดเป็นสนามแม่เหล็กตามแนวยาว

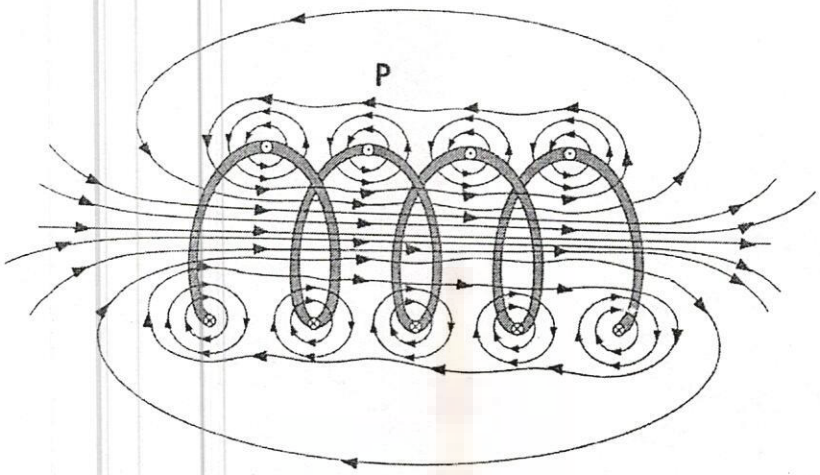

รูปที่ 2.13 แสดงขดลวดทำให้เกิดสนามแม่เหล็กในแนวยาว

เมื่อปล่อยกระแสไฟฟ้าเข้าไปในขดลวดจะทำให้เกิดการเหนี่ยวนำทำให้เกิดสนามแม่เหล็กขึ้นในทิศทางที่เป็นไปตามกฎมือขาว ดังรูปที่ 2.9 คือให้หัวแม่มือชี้ทิศทางการไหลของกระแสใน

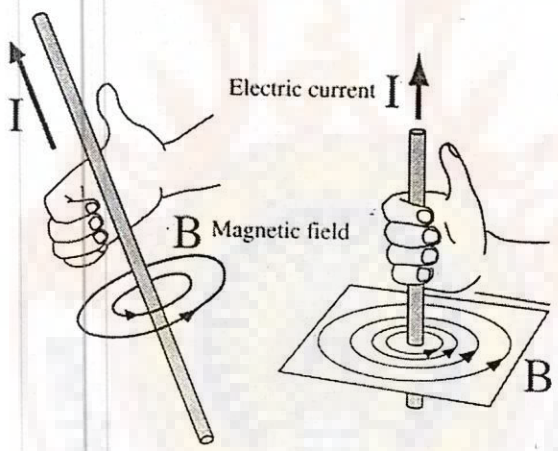

รูปที่ 2.14 กฎมือขาว

ขดลวดตัวนำ และนิ้วทั้งสี่ชี้ทิศทางของสนามแม่เหล็ก ความเข้มของสนามแม่เหล็กขึ้นอยู่กับปริมาณของกระแสไฟฟ้าและจำนวนขดลวด ชิ้นงานต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 2 และ 3 เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลาง หรืออัตราส่วนของความยาว / เส้นผ่าศูนย์กลาง (L/D)และในการหากระแสไฟฟ้าให้เป็นไปตามสูตร

แอมป์ – รอบ = 45000 / (ความยาว/ เส้นผ่าศูนย์กลาง)

และต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดดังนี้

1. พื้นที่ของชิ้นงาน ต้องน้อยกว่า 1/10 ของพื้นที่วงขดลวด
2. ชิ้นงานต้องยาวไม่เกิน 18 นิ้ว (ส่วนที่จะทำให้เกิดแรงแม่เหล็ก)
3. อัตราส่วนความ / เส้นผ่าศูนย์กลางต้องอยู่ระหว่าง 2 – 15
4. ชิ้นงานต้องวางให้ขนานกับแนวของเส้นแรงแม่เหล็ก
5. จุดบกพร่องที่สามารถใช้สนามแม่เหล็กตรวจสอบได้ต้องตัดขาวงกับสนามแม่เหล็กหรือมากกว่า 45 องศา

2.4 กระแสไหลผ่านชิ้นงาน (Current Flow) วิธีการทำให้ชิ้นงานไหลผ่านชิ้นงานวิธีนี้ จะใช้กระแสไฟฟ้าแรงเคลื่อนต่ำ เพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน ให้ไหลผ่านชิ้นงานโดยตรง จากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดสนมแม่เหล็กวงกลมขึ้น และตั้งฉากกับทิศทางการไหลของกระแส ถ้าชิ้นงานเรียบเสมอและมีหัวตัดเสมอกันจะทำให้ชิ้นงานมีสนามแม่เหล้กที่เสมอกัน กระแสไฟฟ้าที่ใช้จะต้องพอเหมาะกับขนาดของชิ้นงาน จุดบกพร่องที่สามารถพบได้จะมีทิศทางขนานกับการไหลของกระแสหรือไม่เกิน 45 องศา ดังรูป

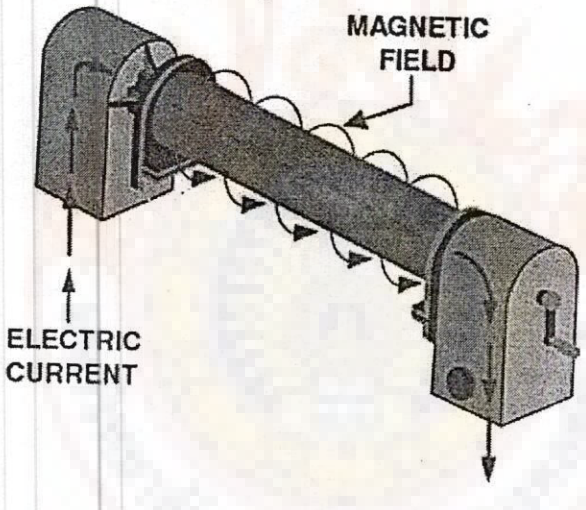

รูป2.15 การไหลของกระแสและทำให้เกิดสนามแม่เหล็กรอบชิ้นงาน

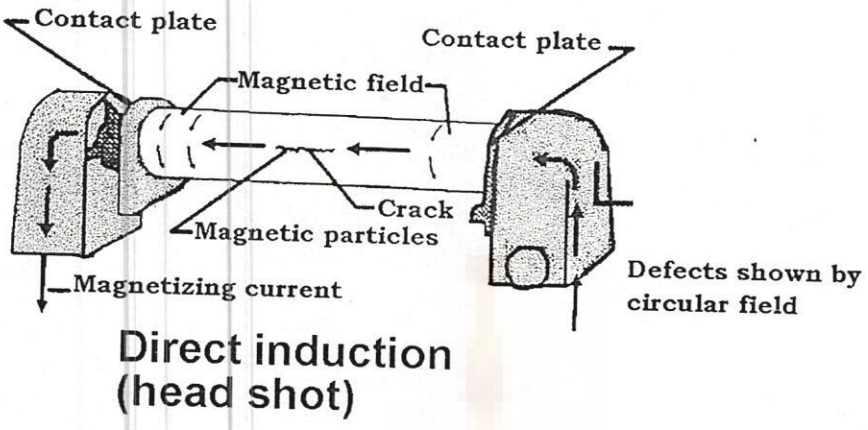

รูป 2.16 การไหลของกระแสและทำให้เกิดสนามแม่เหล็กเป็นวงกลม

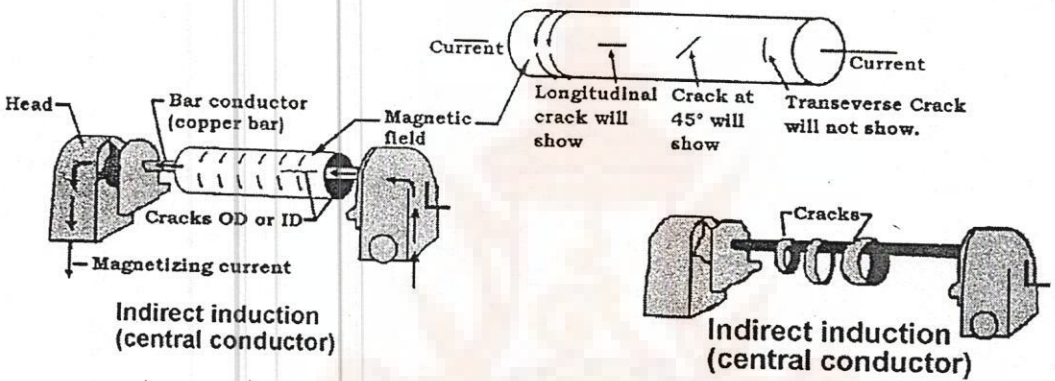

รูป2.17 การไหลของกระแสและทำให้เกิดสนามแม่เหล็กทางอ้อมเป็นวงกลม

จากรูปเป็นการทดสอบชิ้นงานที่เป็นวงแหวนหรือกลวง ตัวนำกระแสอาจจะเป็นสารแม่เหล็กหรือไม่ก็ได้อาจจะเป็นทองแดง หรือทองเหลือง เป็นตัวนำไฟฟ้า

2.5 การใช้หัวตัวนำ(Prode Contacts) เป็นการทดสอบที่ใช้กับงานขนาดใหญ่หรืองานที่อยู่กับที ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ เช่นชิ้นส่วยเครื่องจักรหรืองานโครงสร้างขนดใหญ่ การทำงานจะใช้หัวตัวนำ (Prode) ทั้งสองกดลงบนชิ้นงนแล้วปล่อยกระแสไฟจากหัวตัวนำไปหัวตัวนำอีกตัวหนึ่ง

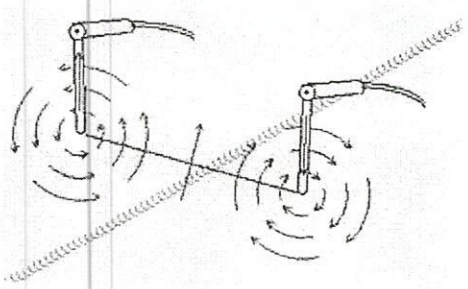

รูป2.18 การใช้หัวตัวนำ(Prode Contacts)

ปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ใช้จะแตกต่างกันตามมาตรฐานของแต่ละมาตรฐานดังนี้

1. มาตรฐานอังกฤษ กำหนดระยะห่างระหว่างหัวตัวนำไม่เกิน 8 นิ้ว และไม่น้อยกว่า 4 นิ้ว สำหรับปริมาณกระไฟที่ใช้จะอยู่ 100 แอมป์/ ระยะห่างระหว่างตัวนำ 1 นิ้ว

2. มาตรฐานอเมริกา กำหนดระยะห่างระหว่างหัวตัวนำไม่เกิน 8 นิ้ว และไม่น้อยกว่า 3นิ้ว กระแสไฟฟ้าควรจะเป็นดังนี้

ถ้าชิ้นงานหนากว่า ¾ นิ้ว ใช้จะอยู่ 100-125 แอมป์/ ระยะห่างระหว่างตัวนำ 1 นิ้ว

ถ้าชิ้นงานหนาน้อยกว่า ¾ นิ้ว ใช้จะอยู่ 90-110 แอมป์/ ระยะห่างระหว่างตัวนำ 1 นิ้ว

ข้อดีและข้อเสียของการตรวจสอบด้วยหัวตัวนำ มีดังนี้

ข้อดี	ข้อเสีย
1. สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย	1. เกิดการอาร์คทำให้ผิวมีตำหนิได้
2. ตรวจสอบจุกบกพร่องที่อยู่ใต้ผิวลึกได้ดีกว่า	2. เกิดความร้อนบริเวณสัมผัสทำให้โครงสร้างเปลี่ยนได้

2.6 ชนิดของกระแสไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการตรวจสอบมีหลายชนิด ทีข้อดีข้อเสียที่แตกต่างกันดังนี้

2.6.1 กระแสไฟตรง (Direct Current) เป็นกระแสที่ได้จากแบตเตอรี่ซึ่งให้Peakที่คงที่ดังรูป

ข้อดี	ข้อเสีย
1. ตรวจสอบผิวได้ลึก	1. แบตเตอรี่มีน้ำหนัก
2. ใช้ในสถานที่ที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าได้	2. กำลังและกระแสถูกจำกัด
	3. มีอำนาจแม่เหล็กตกค้าง

2.6.2 กระแสไฟสลับ (AC) เป็นกระแสที่มีคลื่นขึ้นลง ให้ผลดีในการตรวจหาจุดบกพร่องที่เฉพาะผิวเท่านั้น

2.6.3 กระแสไฟ Full Wave Rectified Current (FWRC) เป็นกระแสที่ได้ผ่านเครื่องเรียงกระแส (Rectified) โดยมีค่าของกระแสต่ำสุด คือ ศูนย์ ดังตาราง

ข้อดี	ข้อเสีย
1. ตรวจสอบผิวได้ลึก แบบเดียวกับกระแสตรง	1. อุปกรณ์มีราคาแพง
2. ใช้ในสถานที่ที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าได้	2. มีประสิทธิภาพในการรวมกันของผงเหล็กน้อยกว่า
	3. มีอำนาจแม่เหล็กตกค้าง
	4. ต้องใช้กระแสไฟที่สูงขึ้นกว่าปกติ

2.6.3 Half Wave Rectified Current (HWRC) เป็นกระแสที่ได้ผ่านเครื่องเรียงกระแส (Rectified) โดยตัดเอากระแสสลับออก โดยให้เหลือแต่กระแสไฟบวกเท่านั้น

ข้อดี	ข้อเสีย
1. อุปกรณ์ราคาถูกและไม่ยุ่งยาก	
2. ตรวจสอบหาจุดบกพร่องภายใต้ผิวงาน	
3. ผงเหล็กมีการสั่น เพื่อให้รวมตัวอยู่ที่จุดบกพร่อง	

2.7 ผงเหล็ก (Magnetic Perticles) ผงหล็กแบ่งเป็น 2 ชนิด ตามลักษณะการพา (Vehicle) ได้แก่การนำโดยอากาศ เรียกว่าผงเหล็กแบบแห้ง (Dry Particle) และการพาโดยของเหลว เรียกว่าผงแบบเปียก (Wet - Particle) ผงเหล็กทำด้วยวัสดุแม่เหล็กต่าง ๆ ที่มีความคงตัวต่อการเป็นแม่เหล็กต่ำ (Low – Retentivity) สามารถคลายเป็นแม่เหล็กได้ดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.7.1 ผงเหล็กชนิดแห้ง (Dry Particle) ผงเหล็กชนิดนี้ใช้ได้ทั้งชนิดย้อมสี ชนิดเรืองแสง สีที่ใช้อาจเป็นสีแดง สีเหลือง สีดำ สีเทา เป็นต้นโดยปกติขนาดของผงเหล็กที่ใช้ 75 % จะมีขนาด 120 mesh และอีก 15 % โดยน้ำหนักจะมีขนาด 325 mesh และปราศจากสนิม การใช้ผงเหล็กอาจทำได้หลายวิธีเช่น โรย พ่นสเปรย์ หรืออื่น ๆ ซึ่งอาจจะมีอุปกรณ์ดังรูป

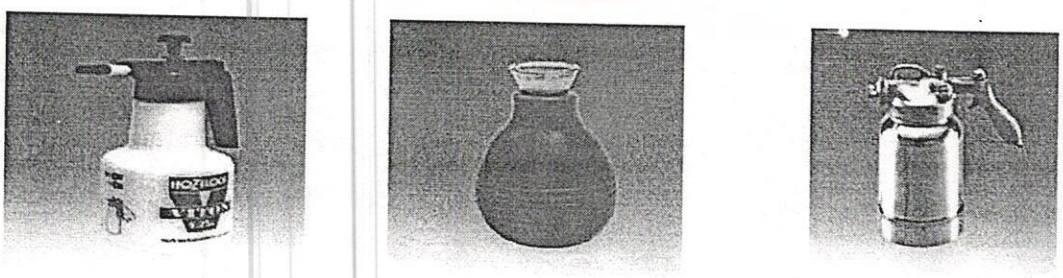

รูปที่ 2.19 อุปกรณ์

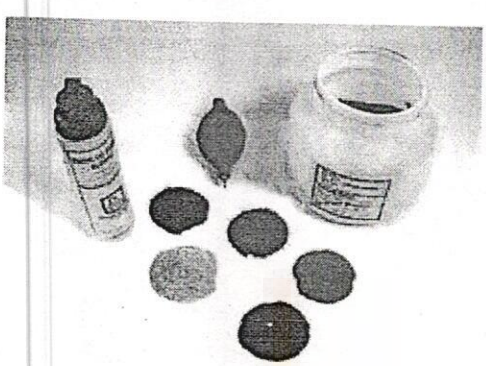

รูปที่ 2.20 ผงเหล็กชนิดแห้ง

ด้านซ้ายเป็นเครื่องผงเหล็กแบบเปียก และ 2 อันทางด้านซ้ายเป็นเครื่องโรยและเป่าผงเหล็ก การเป่าผงเหล็กควรใช้ลมแรงดันต่ำ ๆ การเทผงเหล็กลงบนชิ้นงานไม่ควรใช้

2.7.2 ผงเหล็กชนิดเปียก (Wet - Particle) เหมาะสำหรับการการตรวจสอบจุดบกพร่องที่มีขนาดเล็ก เช่นรอยตกเพราะความล้า ทั้งนี้อาจจะเป็นกระป๋องสเปร์

วัสดุนำผงเหล็กชนิดเปียก อาจจะเป็น น้ำมันและน้ำ หน้าที่ของวัสดุนำจะเป็นตังพยุงผงเหล็กให้ลอยตัวอยู่เหนือผิวชิ้นงานเพื่อให้เคลื่อนตัวไปอยู่หน้าบริเวณจุดบกพร่อง

สารนำพาชนิดน้ำมัน ควรมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นน้ำมันปิโตรเลียมที่กลั่นแล้วมีความหนืดต่ำ ไม่มีกลิ่นมีกำมะถันผสมอยู่มากและมีจุดวาบไฟสูง

สารนำชนิดน้ำ น้ำมีราคาถูกไม่มีปัญหาการติดไฟ น้ำที่ใช้ต้องเติมสารอื่น ๆ ลงไป เช่นน้ำยาทำให้เกิดการแพร่กระจาย น้ำยาป้องกันสนิมและน้ำยาป้องกันน้ำเกิดฟอง

Retentivity หมายถึง ความสามารถของสารแม่เหล็กที่จะรักษาคุณสมบัติการเป็นแม่เหล็กหลังจากนำสารแม่เหล็ก ออกจากอำนาจแม่เหล็กจากภายนอก

Permeability หมายถึงความสามารถของสารที่จะยอมให้เส้นแรงแม่เหล็กวิ่งผ่านได้มากน้อยแค่ไหน

2.8 ขั้นตอนการตรวจสอบด้วยผงเหล็ก จะประกอบไปด้วยขั้นตอนดังนี้

2.8.1 การเตรียมงานตรวจสอบ

ชิ้นงานจะต้องสะอาด ปราศจากน้ำมัน สนิม ฝุ่นหรือ Scaleหนา ๆ ชิ้นงานที่ต้องชุบเคลือบผิวต้องด้วยโครเมียมต้องทำการตรวจสอบเสียก่อน งานที่เคลือบสีต้องเอาสีออกก่อน

2.8.2 การเลือกขบวนการตรวจสอบ

จะต้องพิจารณาจาก รูปร่างของชิ้นงาน รูปทรงและความสามารถของเครื่อง ชนิดของข้อบกพร่องหรือ ข้อบกพร่องที่ต้องการตรวจสอบ

2.8.3 การทำชิ้นงานให้เป็นแม่เหล็ก

ขึ้นอยู่กับชนิดของทดสอบว่าเป็นชนิดใด บางชนิดผ่านกระแสไฟ และบางชนิดก็ผ่านสนามแม่เหล็กเข้าไปในชิ้นงาน ทำให้เกิดแม่เหล็กขึ้น

2.8.4 การตรวจหาจุดบกพร่อง

สามารถแบ่งได้ 2 แบบ คือ

1. แบบไม่ต่อเนื่อง (Residual Method) เป็นการทำให้ชิ้นงานเกิดแม่เหล็กก่อน แล้วเอาแม่เหล็กออก จากนั้นจึงโรยผงเหล็ก หรือจุ่มในอ่างผงเหล็กในกรณีที่ผงเหล็กชนิดเปียกอำนาจแม่เหล็กที่ตกค้างจะดูดผงเหล็กให้ผงเหล็กไปรวมที่จุดบกพร่องได้

2. แบบต่อเนื่อง (Continuous Method) เป็นการโรยผงเหล็กหรือให้ผงเหล็กขณะที่ให้สนามแม่เหล็ก จากนั้นเอาผงเหล็กส่วนเกินออกอาจจะใช้ลมอ่อน ๆ เป่า แล้วจึงหยุดจ่ายพลังงาน

2.8.5 การแปลความหมายจุดบกพร่อง

การแปลความหมายของรอยผงเหล็กที่เกิดขึ้นจะต้องอาศัยประสบการณ์ เนื่องจากเครื่องหมายที่เกิดขึ้นที่จุดบกพร่องจะแตกต่างกันไปตามชนิดและรูปร่างทางเรขาคณิตของชิ้นงาน

เส้นคมชัดจะเป็นรอยแตกที่คมชัดและตลอดแนว ส่วนข้อบกพร่องขนาดเล็กจะเห็นรอยที่ไม่ต่อเนื่อง ส่วนตำหนิที่อยู่ลึกลงไปจะ เห็นรอยเหล็กเพียงบางเบา

2.8.6 การทำความสะอาดครั้งสุดท้าย

ชิ้นงานที่ผ่านการการตรวจสอบแล้ว จะต้องทำความสะอาดเอาผงเหล็กหรือสารตัวพาออก เพื่อป้องกันการกัดกร่อน

2.8.7 การคลายอำนาจแม่เหล็กตกค้าง

เป็นการทำให้ชิ้นงานที่มีแม่เหล็กตกค้าง มีหลักการคือการเอาชิ้นงานไปผ่านสนามแม่เหล็กที่เป็นกระแสสลับ ทั้งนี้ชิ้นงานที่มีความแข็งสูงจะมีอำนาจแม่เหล็กตกค้างมากเป็นพิเศษ ชิ้นงานที่เป็นเหล็กอ่อนจะมีอำนาจตกค้างน้อยจนไม่ต้องทำการคลายอำนาจแม่เหล็กก็ได้

057713
ว. 538.362
พ 647
2547

2.9 คุณสมบัติของเส้นแรงแม่เหล็ก

1. มีทิศออกจากขั้วเหนือเข้าสู่ขั้วใต้

ถ้ามีเส้นแรงแม่เหล็กปริมาณมาก เส้นแรงแม่เหล็กจะรวมกัน หรือต้านกันออกไปทำให้เกิดจุดสะเทิน ซึ่งเป็นจุดที่มีค่าความเข้มสนาม แม่เหล็กเป็นศูนย์

ฟลักซ์แม่เหล็ก คือ ปริมาณเส้นแรงแม่เหล็ก หรือจำนวนของเส้นแรงแม่เหล็ก ใช้สัญลักษณ์ ϕ

ความเข้มสนามแม่เหล็ก (B) หมายถึง จำนวนเส้นแรงแม่เหล็กต่อ หน่วยพื้นที่ที่เส้นแรงแม่เหล็กตั้งฉาก

$$B = \frac{\Phi}{A}$$

B = ความเข้มของสนามแม่เหล็ก มีหน่วยเป็น Tesla(T)หรือ Wb/m2

ϕ = ฟลักซ์แม่เหล็ก มีหน่วยเป็น Weber (Wb)

A = พื้นที่ตั้งฉาก มีหน่วยเป็น ตารางเมตร (m^2)

ตารางกำหนดขนาดของกระแสไฟฟ้า

กระแสไฟฟ้าที่จ่าย

1. มาตรฐานอังกฤษ

Dimension		AMPERAGE			
		DC.	**AC/RMS**	**FWR MEAN**	**HWR MEAN**
Round Specimens	per cm dia.	280	200	180	90
	Per inch dia.	710	500	450	225
Non Round specimens	per cm periphery	90	64	57	29
	per inch periphery	230	160	145	72

2. มาตรฐานอเมริกา

Diameter	Amperes/per Inch Diameter
Up to 5 inches	700-900
5 to 10 inches	500-700
over 10 inches	300-500

. Listing of commonly accepted standards and specifications for magnetic particle inspection

NUMBER	TITLE
ASTM STANDARDS	
ASTM A275/A275 M-96	Standard Test Method for Magnetic Particle Examination of Steel Forgings. 1995
ASTM A456/A456 M Rev. A.	Standard Specification for Magnetic Particle Examination of Large Crankshaft Forgings. 1995
ASTM D96	Standard Test Methods for Water and Sediment in Crude Oils by Centrifuge Method (Field Procedure). 1988
ASTM E125-63 (1993)	Standard Reference Photographs for Magnetic Particle Indications on Ferrous Castings. (Revised 1993) 1963
ASTM E1316-95C	Standard Terminology for Nondestructive Examination. 1995 (Replaces ASTM E269).
SAE-AMS SPECIFICATIONS	
AMS 2300G	Premium Aircraft-Quality Steel Cleanliness Magnetic Particle Inspection Procedure. 1991 (Revised 1995)
MAM 2300A	Premium Aircraft Quality Steel Cleanliness Magnetic Particle Inspection Procedure Metric (SI) Measurement. 1992
AMS 2303C	Aircraft Quality Steel Cleanliness Martensitic Corrosion Resistant Steels Magnetic Particle Inspection Procedure. 1993
MAM 2303A	Aircraft Quality Steel Cleanliness Martensitic Corrosion Resistant Steels Magnetic Particle Inspection Procedure Metric (SI) Measurement. 1993
AMS 2641	Vehicle, Magnetic Particle Inspection Petroleum Base. 1988
AMS 3040B	Magnetic Particles, Nonfluorescent, Dry Method. 1995
AMS 3041B	Magnetic Particles, Nonfluorescent, Wet Method, Oil Vehicle, Ready-To-Use. 1988
AMS 3042B	Magnetic Particles, Nonfluorescent, Wet Method, Dry Powder. 1988
AMS 3043A	Magnetic Particles, Nonfluorescent, Wet Method, Oil Vehicle, Aerosol Packaged. 1988
AMS 3044C	Magnetic Particles, Fluorescent, Wet Method, Dry Powder. 1989
AMS 3045B	Magnetic Particles, Fluorescent, Wet Method, Oil Vehicle Ready-to-Use. 1989
AMS 3046B	Magnetic Particles, Fluorescent, Wet Method, Oil Vehicle, Aerosol Packaged. 1989
U.S. GOVERNMENT SPECIFICATIONS	
DOD-F-87935	Fluid, Magnetic Particle Inspection, Suspension. 1993
Mil-Std-271F	Requirements for Nondestructive Testing Methods. 1993
Mil-Std-410E	Nondestructive Testing Personnel Qualifications and Certifications. 1991
MIL-HDBK-728/1	Nondestructive Testing. 1985
MIL-HDBK-728/4A	Magnetic Particle Testing. 1993
OTHER PUBLICATIONS	
SNT-TC-1A	American Society for Nondestructive Testing. Recommended Practice . 1992 (Personnel Qualification and Certification in Nondestructive Testing and Recommended Training Courses) Note: Updated every 4 years - 1996 edition due in early 1997.
ATA No. 105	Air Transport Association of America. Guidelines for Training and Qualifying Personnel in Nondestructive Testing Methods, (Revision 4 1993)
ASM Handbook, Volume 17	Nondestructive Evaluation and Quality Control. 1989

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการ

ในการออกแบบสร้างเครื่องทดสอบรอยร้าวด้วยอนุภาคแม่เหล็กแบบเคลื่อนที่ มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. การออกแบบรูปร่างของเครื่องทดสอบรอยร้าว
2. วงจรไฟฟ้า

3.1 ออกแบบรูปร่างกล่องบรรจุ

จากวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องทดสอบรอยร้าวเพื่อทดสอบรอยร้าวของเพลา-ดังนั้นต้องออกแบบรูปร่างของขดลวดเป็นแกนอากาศ โดยออกแบบให้สนามแม่เหล็กเป็นแนวยาว (Longitudinal) เพื่อให้สามารถสะดวกในการทำงานในบริเวณที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าได้ และสามารถเคลื่อนย้ายสะดวกตามวัตถุประสงค์ลักษณะของเครื่องทดสอบดังนี้

1. กล่องใส่ที่บรรจุอุปกรณ์ได้สะดวก และทำงานได้ในตัวเองได้ ภายในกล่องสามารถบรรจุอุปกรณ์ เช่น แบตเตอร์รี่ แกนลวด ขาตั้งชิ้นงานและขาตั้งแกนลวด สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก และทำงานได้ ผู้สร้างจึงเลือกใช้วัสดุที่เป็นเหล็กแผ่น เบอร์ 18 ดังรูปที่ 3.1

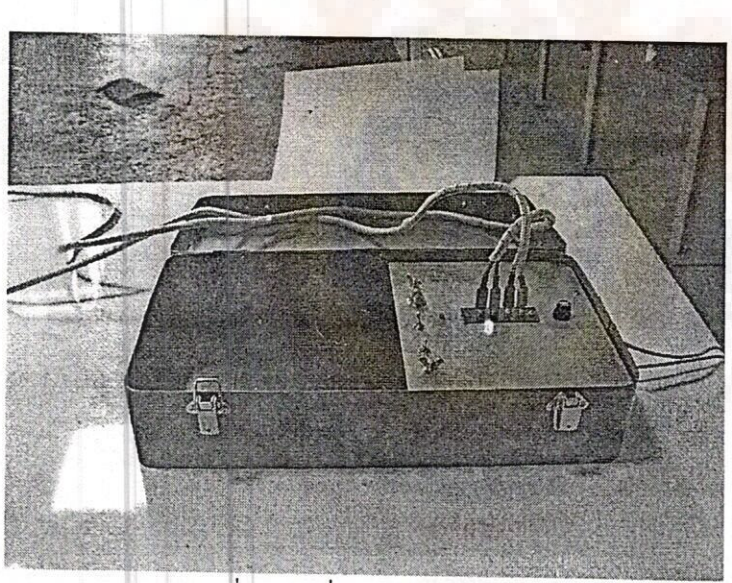

รูปที่ 3.1 เครื่องทดสอบรอยร้าว

2. แบตเตอรี่ หรือแหล่งจ่ายกำลังไฟ ผู้สร้างได้เลือกแบตเตอรี่ชนิดไม่ต้องเติมน้ำกลั่น เพื่อง่ายในการเคลื่อนย้ายและความปลอดภัยหาซื้อได้ทั่วไปตามท้องตลาด โดยเลือกใช้แบตเตอรรี่ขนาด 12 โวลล์ 9 แอมป์ชั่วโมง จำนวน 1 ก้อน

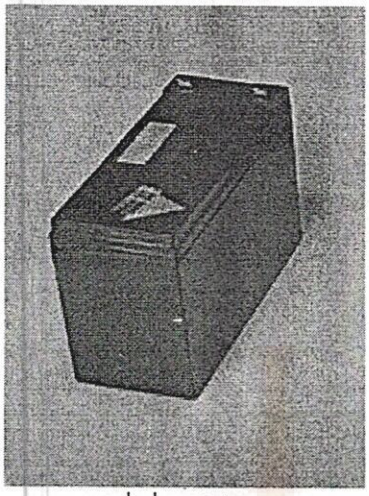

รูปที่ 3.2 แบตเตอรี่เพื่อใช้เป็นแหล่งจ่ายพลังงาน

3. การออกแบบแกนลวด เพื่อให้สามารถทดสอบเพลา ดังนั้นต้องให้สนามแม่เหล็กแบบแกนอากาศ โดยสร้างกรอบขึ้น 2 ชั้น ห่างกัน 20 ม.ม. เพื่อใส่ลวด จำนวนลวด 334 รอบ ดังนั้นจึงเลือกชนิดของสนามแม่เหล็กเป็นแบบสนามแม่เหล็กตามแนวยาว โดยใช้แกนอากาศที่มีขนาดแกนใน 76.2 ม.ม. เพื่อให้สามารถตรวจสอบชิ้นงานที่ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 50 ม.ม. ได้

4. การออกแบบขนาดของลวดนำไฟฟ้า ผู้สร้างได้เลือกลวดขนาด 1.5 ม.ม. ที่เคลือบฉนวน เพื่อให้ทนทานต่อกระแสไฟตรงจากแบตเตอร์รี่ ขนาด 12 V. 9 Ah. ได้ ไม่ให้ลวดมีความต้านทานมากเกินไปจนเกิดความร้อนและความเสียหายของแบตเตอร์รี่ และให้ความเข้มของสนามแม่เหล็กมากพอ โดยทั่วไปจะสามารถรับแรงได้ไม่น้อยกว่า 20 กิโลกรัม ผู้สร้างจึงเลือกความยาวของลวด 64 ม. พันรอบแกนอากาศที่เหล็กรองรับได้ 334 รอบ ดังรูป 3.3 จากการศึกษาดังในบทที่ 2 ทราบว่าอำนาจแม่เหล็กขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ขนาดของกระแสไฟฟ้า จำนวนของขดลวดผู้สร้างจึงได้สร้างขดลวดมา 2 ขด เพื่อเพิ่มจำนวนของขดลวด เพื่อเพิ่มสนามแม่เหล็กให้สูงขึ้นสามารถทดสอบชิ้นงานได้ยาวขึ้น (เนื่องจากสนามแม่เหล็กยาวขึ้นนั้นเอง) ดังนั้นขดลวดทั้งหมดจะยาว 128 เมตร พันรอบแกนอากาศได้จำนวนรอบทั้ง 2 รวม 668 รอบ หากต้องการทดสอบชิ้นงานขนาดเล็ก ก็สามารถเลือกใช้ขดลวดขดเดียวได้

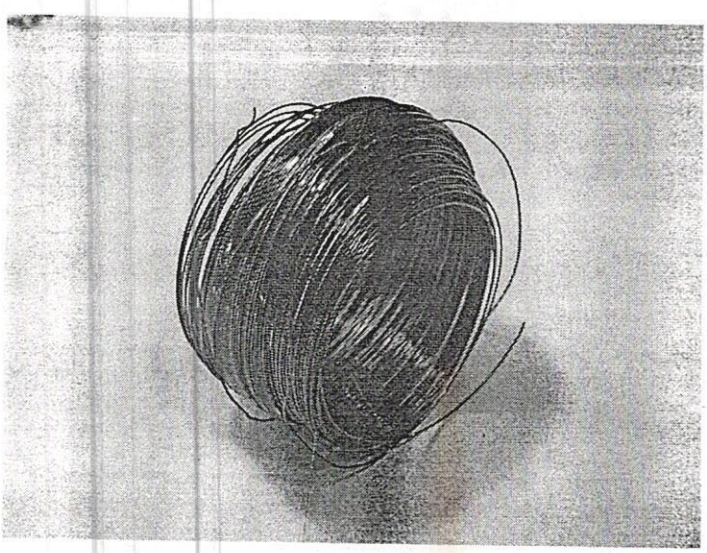

รูปที่ 3.3 ขดลวดที่เคลือบน้ำยาเพื่อให้ผิวเป็นฉนวน

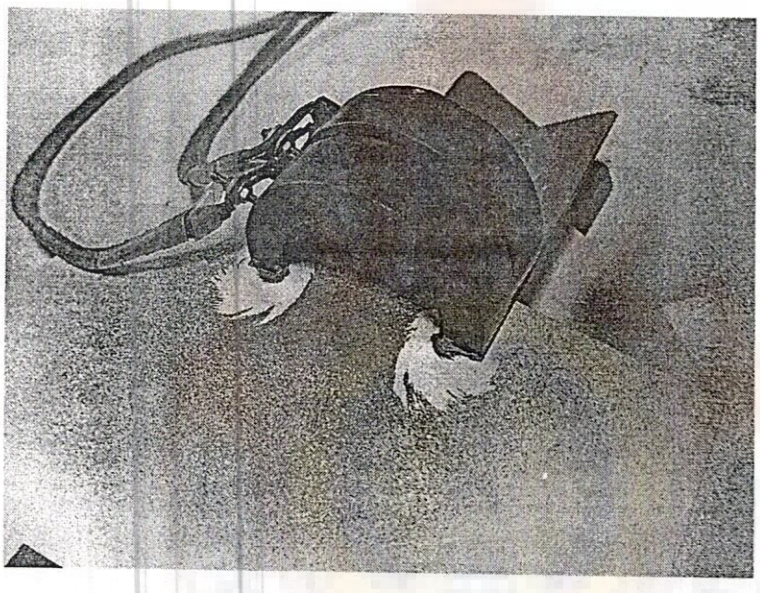

รูปที่ 3.4 ขดลวดภายหลังจากพันเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน 2 ขด

5. การออกแบบขาตั้งแกนขดลวด และ ขาตั้งชิ้นงาน เนื่องจากการทดสอบจะเกิดอำนาจแม่เหล็กขึ้นรอบ ๆ ด้วย ดังนั้นขาตั้งและที่วางชิ้นงานจึงออกแบบใช้วัสดุที่ไม่มีอำนาจทางแม่เหล็กและสามารถปรับระดับได้

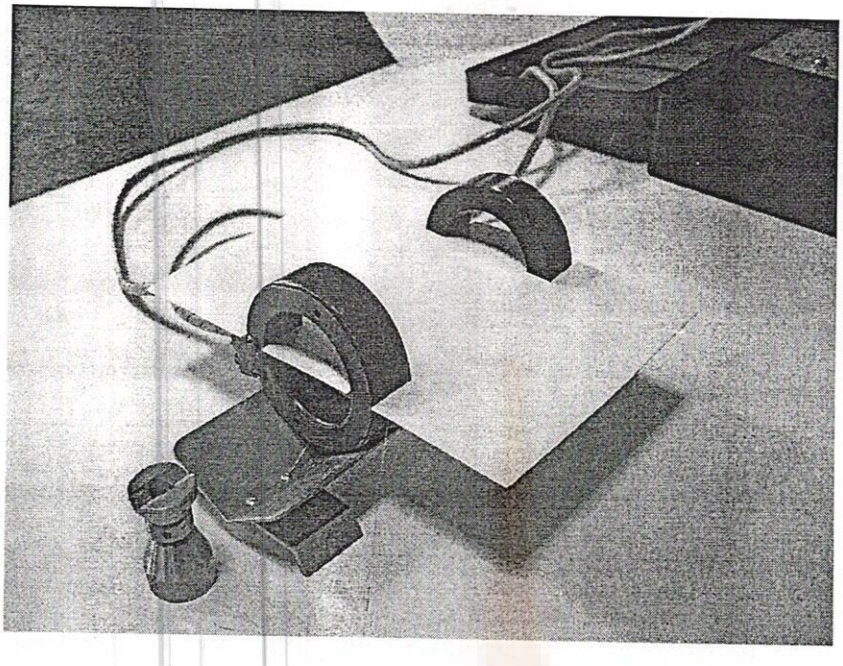

รูปที่ 3.5 ขาตั้งชิ้นงานและขาตั้งแกนขดลวด

3.2 วงจรไฟฟ้า

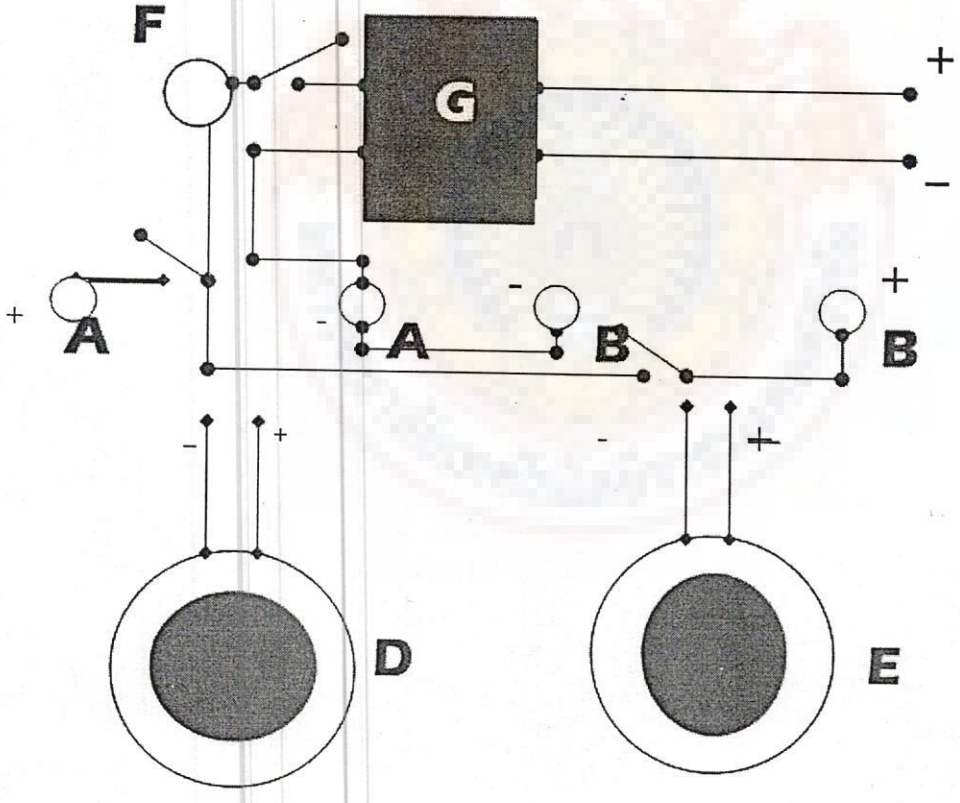

รูปที่ 3.5 วงจรไฟฟ้าสำหรับเครื่องทดสอบรอยร้าวที่สร้างขึ้น

จากรูป ที่ 3.5 ไฟฟ้าจะเข้าทางแบตเตอรี่ G เมื่อต้องการชาร์จแบตเตอร์รี่ก็ต่อไปขนาด 12 โวลท์ เข้าเพื่อชาร์ทแบตเตอร์รี่เก็บไว้ ตำแหน่ง F เป็นหลอดไฟเมื่อทำการเปิดเครื่อง ไฟจะแสดงสีแดงเกิดขึ้น เครื่องพร้อมที่จะทำงาน ตำแหน่ง A และ B จะเป็นส่วนที่จะต่อกับ Coil ตำแหน่ง D และ E เป็นCoil ที่ใช้วัดรอยร้าวของเพลา

บทที่ 4

การวิเคราะห์และการทดลอง

จากการดำเนินการจัดสร้างเครื่องทดสอบรอยร้าวด้วยอนุภาคแม่เหล็กแบบพกพาผู้สร้างได้ทำการทดลองสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ทิศทางของสนามแม่เหล็ก
2. ขนาดของแรงที่เกิดขึ้นจากอำนาจแม่เหล็ก
3. ทดลองหาจุดบกพร่องของชิ้นงานเพลา

4.1 ทิศทางของสนามแม่เหล็ก

ผู้สร้างได้ทดลองโดยใช้ผงเหล็กโรยบนกระดาษขาวแล้วผ่านกระแสไฟฟ้าเข้าไป ในลักษณะต่าง ๆ กันได้ลักษณะของเส้นแรงแม่เหล็ก ดังภาพ

รูปที่ 4.1 ทดลองตามแนวยาว

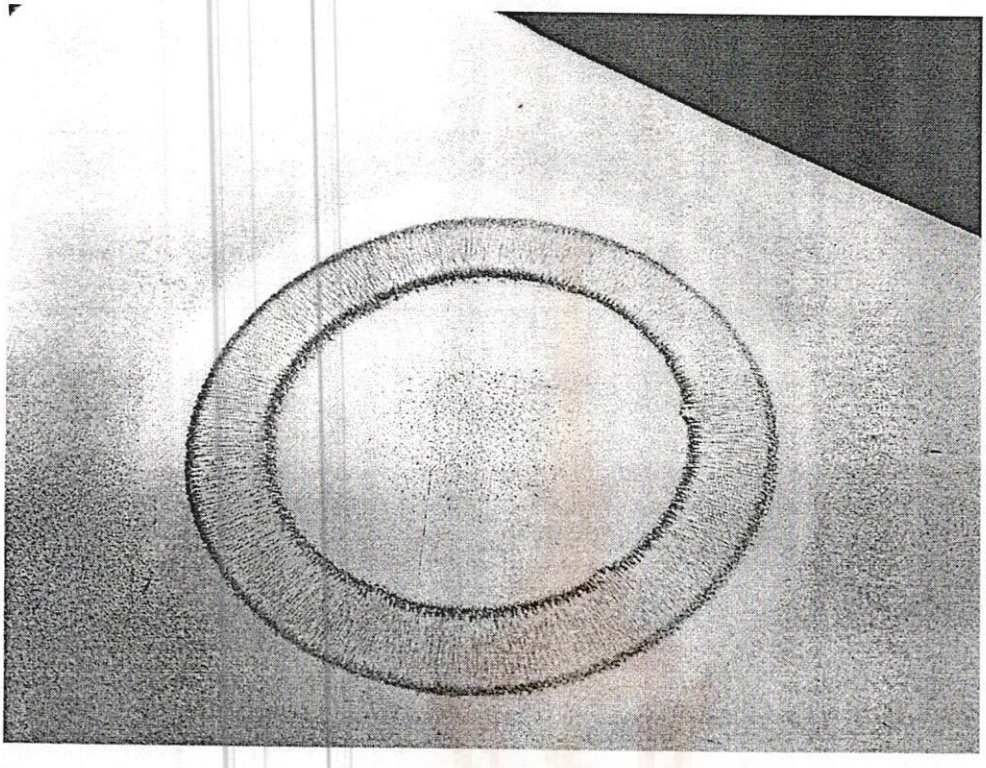

รูปที่ 4.2 แสดงเส้นแรงแม่เหล็กตามแนวขวาง

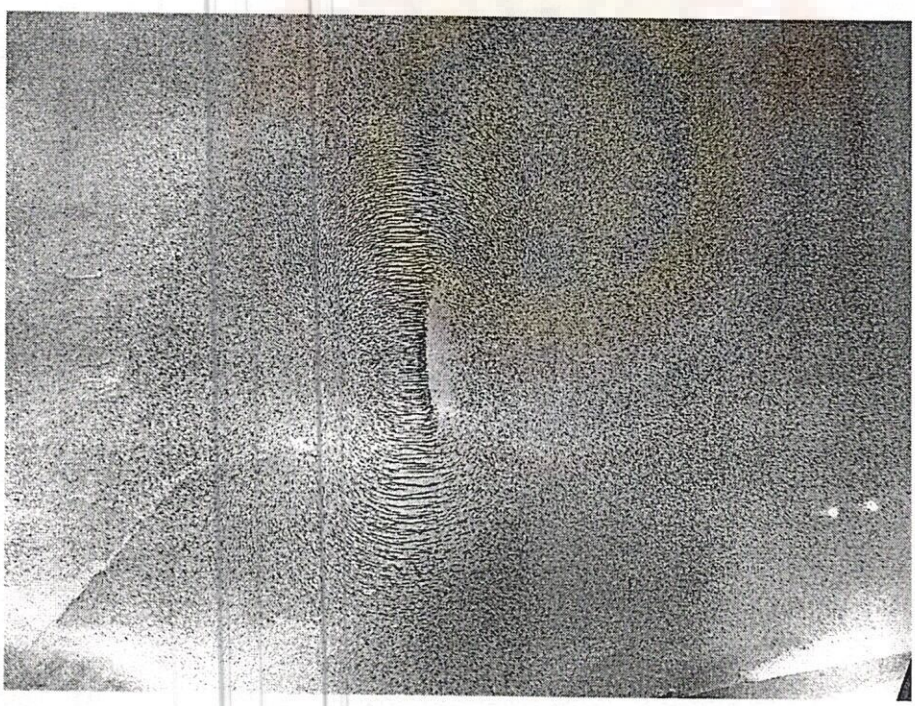

รูปที่ 4.3 เส้นแรงแม่เหล็กทางด้านข้าง

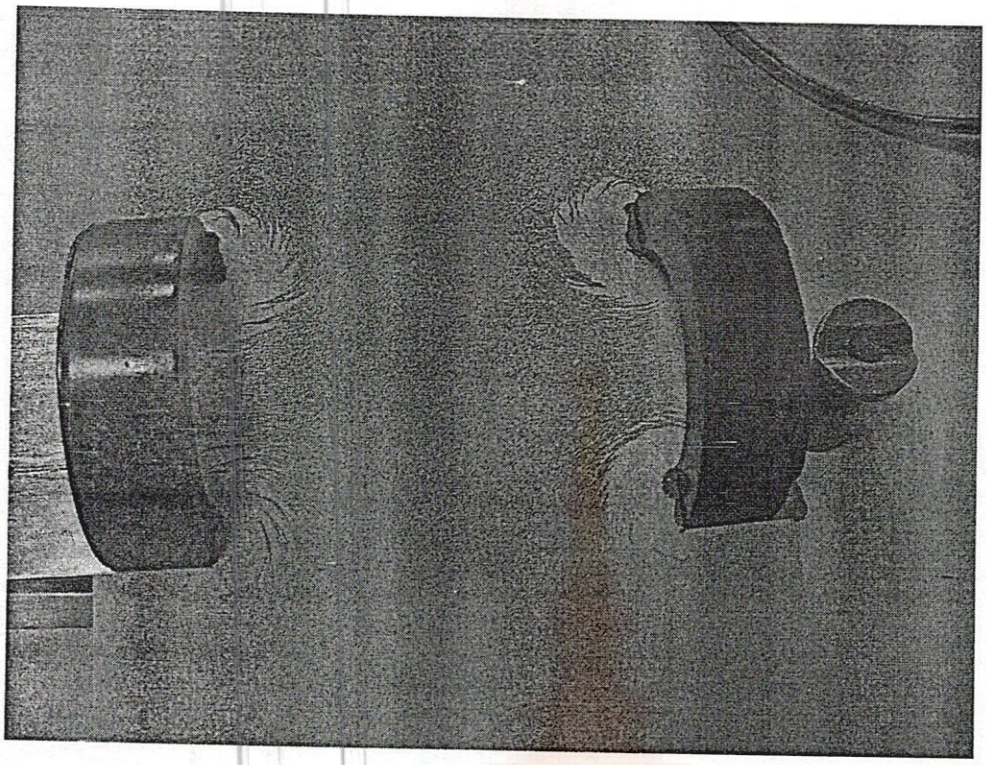

รูปที่ 4.4 แสดงเส้นแรงแม่เหล็กเมื่อใช้ Coil 2 ชุด หันหน้าเข้าหากัน

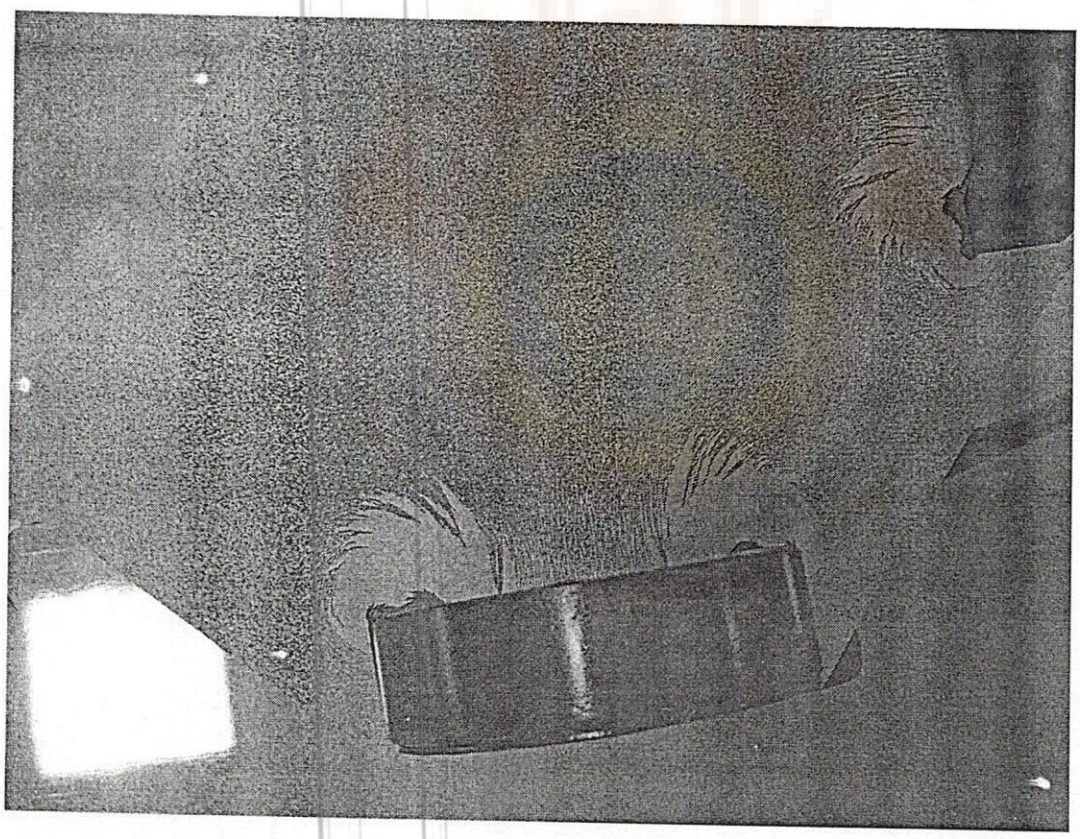

รูปที่ 4.5 แสดงเส้นแรงแม่เหล็กเมื่อใช้ Coil 2 ชุด ทำมุม 45 องศา เข้าหากัน

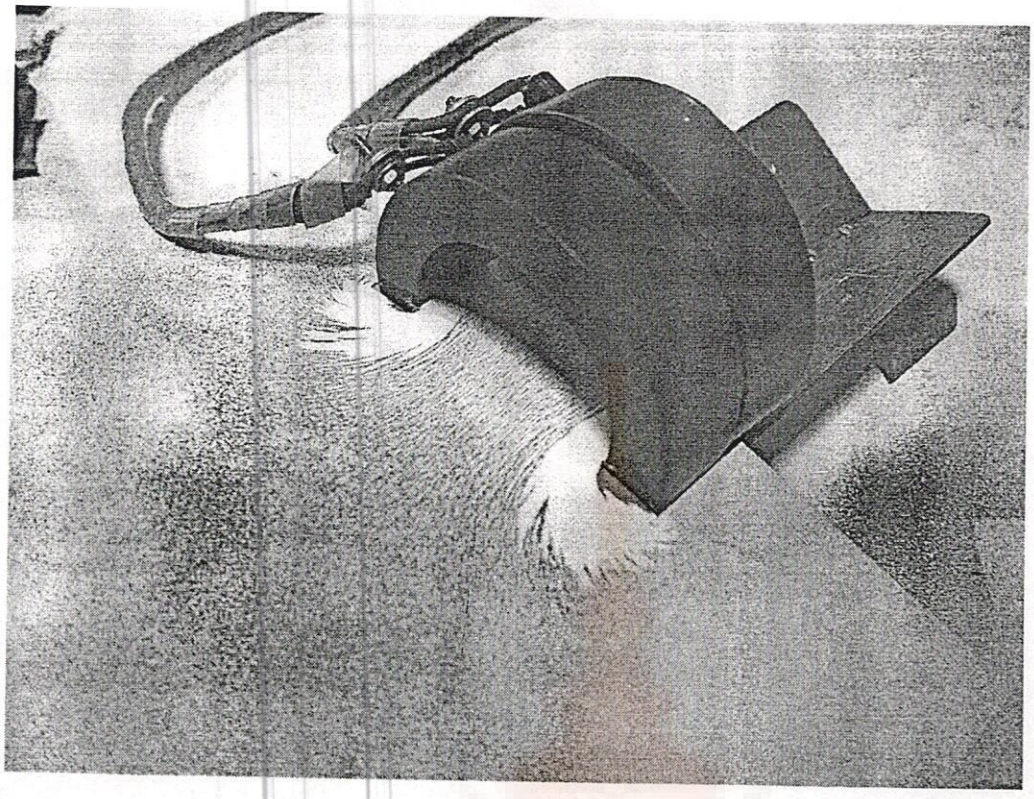

รูปที่ 4.5 แสดงเส้นแรงแม่เหล็กเมื่อใช้ Coil 2 ชุด ซ่อนกัน

ตารางสรุปผลการหาทิศทางของเส้นแรงแม่เหล็กและผลที่เกิดขึ้น

ลักษณะการทดลอง	ผลการทดลอง
1. ตรวจสอบผงเหล็กจากการปล่อยกระแสและผงเหล็ก	1.ผงเหล็กแสดงเส้นแรงแม่เหล็กตามทฤษฎีดังรูปที่ 4.1
2. เส้นแรงแม่เหล็กตามแนวขวาง	2. จะเกิดแม่เหล็กขึ้นรอบแกน
3. ทดสอบแม่เหล็กด้านข้าง	3. จะเกิดเส้นแรงแม่เหล็กเพียงด้านเดียว
4. เมื่อใช้แกนแม่เหล็ก 2 ข้างหันเข้าหากัน	4. เกิดเส้นแรงแม่เหล็กขึ้น บริเวณกึ่งกลางจะเกิดการหักล้างของเส้นแรงแม่เหล็ก
5. เมื่อใช้แกนแม่เหล็ก 2 ข้างหันทำมุมทางด้านต่าง ๆ กัน	5. จะเกิดเส้นแรงแม่เหล็กตามทิศทางการหมุนของแกนลวด
6. เมื่อใช้แกนแม่เหล็ก 2 ข้างหันไปในทิศทางเดียวกัน	6. เกิดแรงแม่เหล็กมากขึ้นเส้นแรงแม่เหล็กยาวขึ้น

4.2 ขนาดของแรงที่เกิดขึ้นจากอำนวจแม่เหล็ก ผู้สร้างได้ทดลองปล่อยกระแสไฟฟ้าให้ดึงแผ่นเหล็ก แล้วใช้ตาชั่งสปริงทำการวัดแรงดึง ที่แม่เหล็กสามารถรับได้ จากการทดสอบปรากฏใช้ขดลวดขดเดียวว่าสามารถรับแรงได้สูงสุดถึง 25 กิโลกรัม แต่ถ้ามีช่องว่างระหว่างขดลวดกับแผ่นเหล็ก ทำให้ความสามารถในการรับแรงจะลดลงตามระยะห่างที่เกิดขึ้น

4.3 ทดลองหาจุดบกพร่องของชิ้นงานเพลา จากการทดลองทดสอบเพลาข้อเหวี่ยงของเครื่องยนต์เล็กในลักษณะต่าง ๆ สามารถให้รายละเอียดของข้อบกพร่อง ดังภาพ

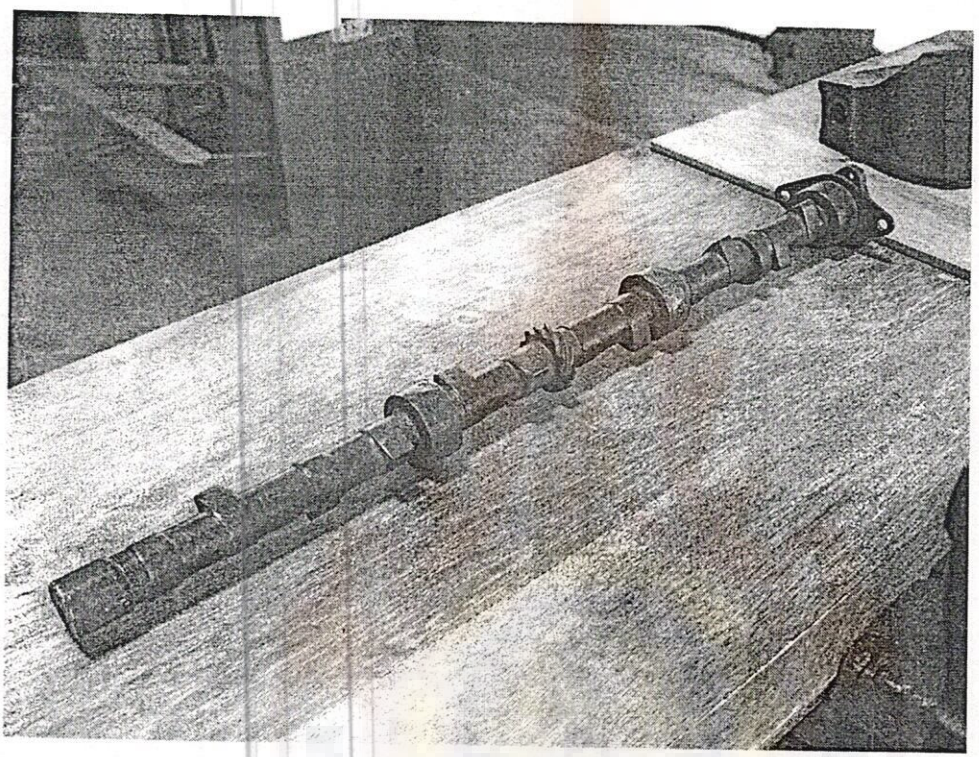

รูปที่ 4.6 รูปของเพลาข้อเหวี่ยงชิ้นงานที่ใช้ทดสอบ

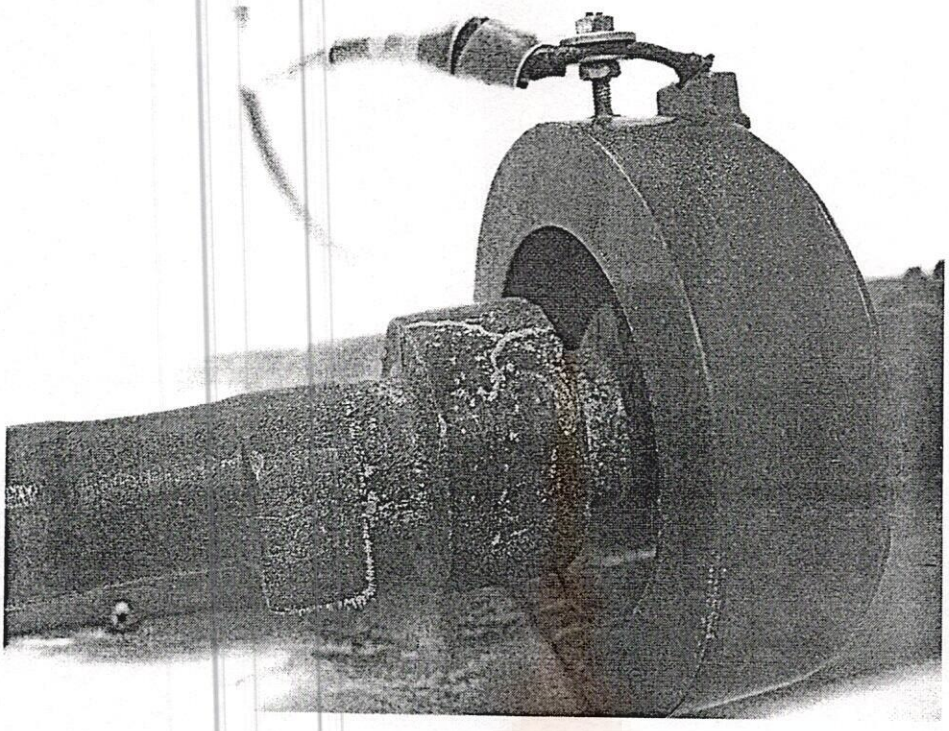

รูปที่ 4.7 รอยร้าวของเพลา

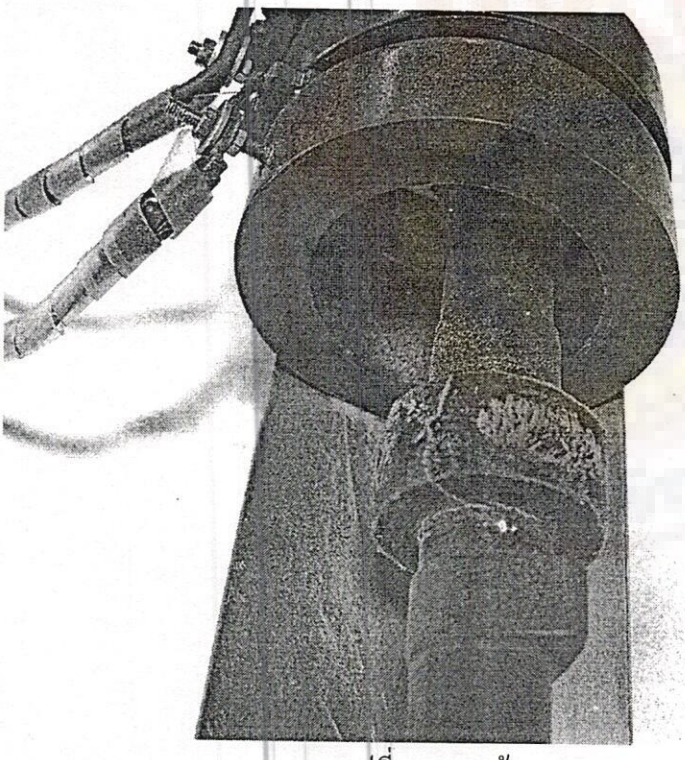

รูปที่ 4.8 รอยร้าวของเพลา

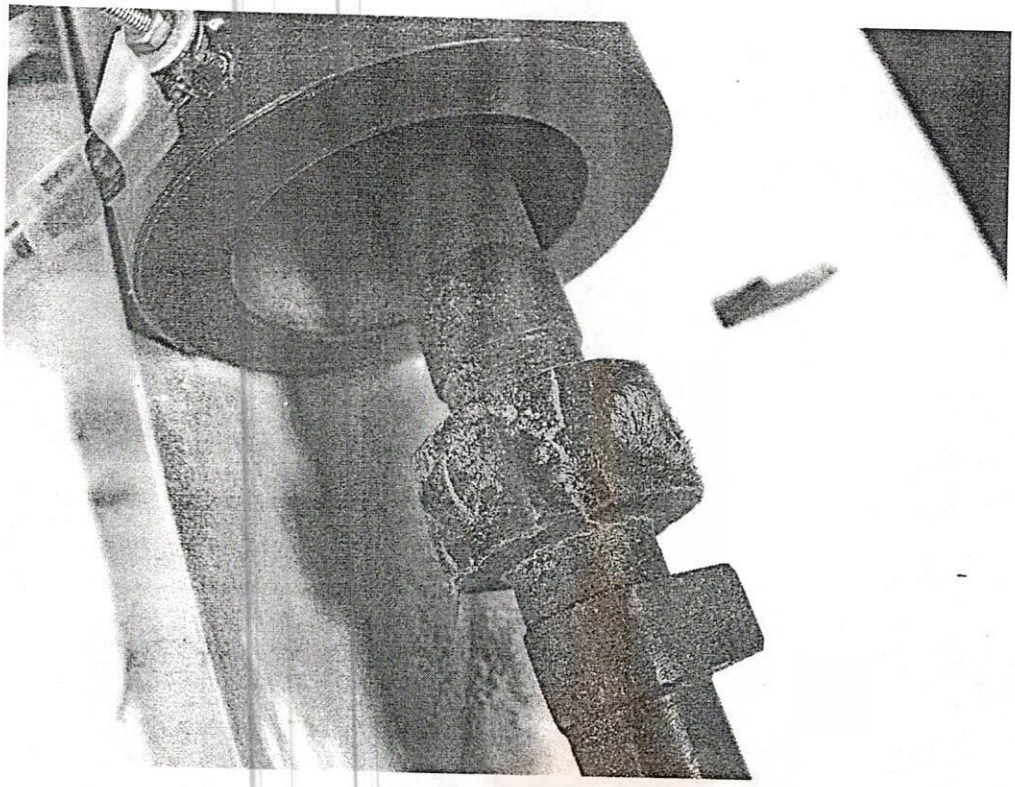

รูป 4.9 รอยร้าวของเพลาในจุดต่าง ๆ

รูปที่ 4.10 ชิ้นส่วนของปากกาจับชิ้นงาน

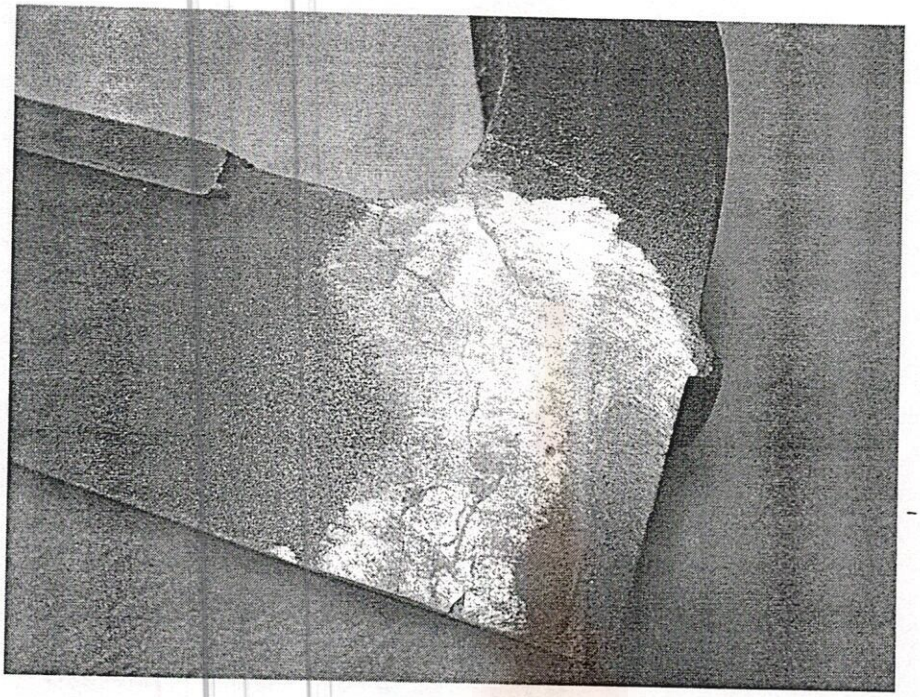

รูปที่ 4.11 รอยร้าวของปากกาจับชิ้นงาน

4.4 ขั้นตอนในการใช้เครื่องตรวจสอบรอยร้าวด้วยวิธีอนุภาคแม่เหล็ก

1. นำชิ้นงานที่จะทำการทดสอบวางลงบนเครื่องทดสอบ
2. กดปุ่ม “power” และปุ่ม “coil 1” หรือ “coil 2”
3. โรยผงแม่เหล็กไปที่ชิ้นงาน
4. ปล่อยให้กระแสไฟฟ้าไหลประมาณ 7-10 วินาที แล้วจึงกดปุ่ม “power”
5. ถอดชิ้นงานไปตรวจดูรอยร้าว

บทที่ 5
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การดำเนินงานออกแบบและสร้างเครื่องทดสอบรอยร้าวด้วยวิธีอนุภาคแม่เหล็กนี้ มีวัตถุประสงค์หลักว่าจะเป็นแบบเคลื่อนที่ เหมาะที่จะใช้งานในบริเวณที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก

ผลการทดลองของเครื่องสามารถใช้งานตรวจสอบรอยร้าวของเพลา สามารถทดสอบรอยร้าวทั้งแนวยาวได้เป็นอย่างดีและทดสอบแนวขวางได้ในระดับที่น่าพอใจ สามารถแสดงรอยร้าวให้เห็นได้

เครื่องสามารถนำไปใช้ในบริเวณที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าได้และแบตเตอรี่สามารถบรรจุและเก็บประจุได้

เครื่องสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกน้ำหนักเบา 5 กิโลกรัม

ชุดควบคุมและระบบไฟฟ้าที่ใช้เป็นแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าในการทดสอบหารอยร้าว

ชุดควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับชิ้นงาน โดยใช้แบตเตอร์รี่ ขนาด 12 โวลท์ 9 แอมป์ชั่วโมง จำนวน 1 ก้อน และขดลวดเหนี่ยวนำทำให้สามารถทดสอบหารอยร้าวบนชิ้นงานตามแนวขวางและตามแนวยาวได้พร้อมกันเมื่อปรับมุมของแกนลวดที่ 2 ให้ทำมุมที่ต่างกัน

การออกแบบตัวเครื่องทดสอบ

ลักษณะของเครื่องทดสอบมีขนาดกว้าง 0.24 เมตร ยาว0.435 เมตรและสูง 0.125 เมตร สามารถเคลื่อนย้ายได้โดยการเข็นทำให้มีความสะดวกในการเคลื่อนย้ายไปทดสอบชิ้นงานตามจุดต่าง ๆ ได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในการออกแบบและเครื่องจักร สิ่งที่มักหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ออกแบบโดยไม่ได้ใช้ชิ้นส่วนมาตรฐาน หาชิ้นส่วนมาตรฐานตามท้องตลาดไม่ได้หรือความล่าช้าในการสั่งซื้ออุปกรณ์ เป็นต้น ทำให้มีผลต่อประสิทธิภาพของเครื่องรวมไปถึงระยะเวลาในการสร้างเครื่องทดสอบที่ยาวขึ้น

5.2.1 การลบอำนาจแม่เหล็กตกค้างบนชิ้นงาน

หลังจากที่ทำการทดสอบหารอยร้าวบนชิ้นงานแล้วยังมีแม่เหล็กตกค้างบนชิ้นงาน ข้อเสนอแนะคือ

ก) ติดตั้งอุปกรณ์ปรับแรงดันไฟฟ้า (Variat) เพิ่มชุดควบของเครื่องทดสอบเพื่อใช้ในการลบอำนาจแม่เหล็กตกค้างบนชิ้นงานทำได้โดยการค่อย ๆ ปรับแรงดันไฟฟ้าให้ลดลงทำให้กระแสไฟฟ้าที่จ่ายให้กับชิ้นงานค่อย ๆ ลดลงตามไปด้วย ซึ่งการที่ค่อย ๆ ลดกระแสไฟฟ้าที่จ่ายให้กับชิ้นงานลงเป็นศูนย์นั้น เป็นวิธีลบอำนาจแม่เหล็กตกค้างได้วิธีหนึ่ง

ข) ถ้าไม่ติดตั้งอุปกรณ์ปรับแรงดันไฟฟ้าและชิ้นงาน หลังจากการทำการทดสอบรอยร้าวแล้วไม่ต้องนำไปทำการตัดเฉือนหรือตกแต่งผิวอีกก็ให้ปล่อยชิ้นงานนั้นทิ้งไว้ประมาณหนึ่งชั่วโมง อำนาจแม่เหล็กที่ตกค้างบนชิ้นงานก็จะหายไปได้เองตามธรรมชาติของแม่เหล็กไฟฟ้า

5.2.2 การจัดซื้ออุปกรณ์มาตรฐานบางตัวมีราคาค่อนข้างสูงมาก ทำให้ต้นทุนในการสร้างตัวเครื่องทดสอบนี้สูงตามไปด้วย จึงมีความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงการทำงานของเครื่องโดยการตัดอุปกรณ์ชิ้นนั้นออก ซึ่งในการตัดอุปกรณ์ชิ้นนั้นออกไปนั้นทำให้ต้องใช้วิธีการอื่นทดแทน แต่ลักษณะการทำงานโดยทั่วไปของการทดสอบยังเหมือนเดิม

5.23 การออกแบบ ควรออกแบบให้เป็นชิ้นส่วนมาตรฐาน

ชิ้นส่วนมาตรฐานที่สามารถหาซื้อได้ง่ายเพื่อความรวดเร็วในการทำงานและสามารถหาซื้อชิ้นส่วนทดแทนได้ง่าย เวลาชิ้นส่วนของเครื่องทดสอบเกิดการชำรุดเสียหาย

ในการทำงานถ้าชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบของเครื่องทดสอบบางชิ้นไม่มาตรฐานหรือไม่สามารถจัดซื้อได้ ทำให้ต้องทำชิ้นส่วนประกอบนั้นขึ้นมาเอง ในการออกแบบควรจะออกแบบให้ชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบนั้นสามารถทำได้ง่ายและรูปร่างไม่ซับซ้อน เพื่อความสะดวกในการทำงานและใช้งานได้ง่าย

5.2.4 ระวังอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ในระหว่างการทำงานหรือขณะที่กำลังจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับชิ้นงานไม่ควรสัมผัสถูกชิ้นงานและชุดครอบขดลวด เพราะอาจเกิดอันตรายขึ้นได้

5.2.5 เครื่องนี้เหมาะกับการใช้สำหรับการทดสอบเป็นการเบื้องต้น เท่านั้นไม่ควรใช้กับงานที่มีความเสี่ยง เสนอแนะให้ใช้การทำสอบแบบอื่นร่วมด้วย

5.2.6 การทดสอบควรกระทำในระยะเวลาที่ความเข้มของกระแสสูง หากกระแสของไฟต่ำอาจทำให้ค่าที่ได้ผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน เพื่อเพิ่มระยะเวลาในการตรวจสอบอาจจะทำการเพิ่มแบตตเอร์รี่อีก 1 ลูกก็ได้

บรรณานุกรม

ก่องกัญจน์ ภัทราคาญจน์. รศ.ธนกาญจน์ ภัทราคาญจน์. ไฟฟ้าและแม่เหล็ก. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2522

มงคล ทองสงคราม. ทฤษฎีวงจรไฟฟ้า เล่ม 1 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.จี. พริ้นติ้ง. 2540

ฟูจิอิ ซาโตะ. การทดสอบแบบไม่ทำลาย. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอชเอนการพิมพ์. 2530

สมบูรณ์ เต็งหงษ์เจริญ. บัณฑิต ใจซื่น การตรวจสอบงานเชื่อมโลหะ พิมพ์ครั้งที่ 1. วิยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. 2531

สมนึก วัฒนะศรียกุล. การตรวจสอบวัสดุแบบไม่ทำลายด้วยอนุภาคแม่เหล็ก เอกสารประกอบการสอนวิชาโลหะวิทยา. ภาควิชาวิศวกรรมการผลิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพฯ. 2530 (อัดสำเนา)

Boving, Knud G, NDE Handbook Non-destructive Examination Methods of Condition Monitoring, Corwall : Hortnolls, 1989

William H. Hayt, JR. Engineering Electromagnetics, Fifth Edittion, New York : McGraw-Hill, 1988

www.ndt.net\index.htm online เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2547

www.**magnaflux**.com/ online เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2547